

Teollisuusrakennuksen käyttö- tarkoituksen muutos

Visuveden vaneritehtaan tukkihautomo

Eelis Mahlio

Erik Martin

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2020

Rakennusarkkitehdin tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennusarkkitehdin tutkinto-ohjelma

Mahlio, Eelis & Martin, Erik:
Teollisuusrakennuksen käyttötarkoituksen muutos:
Visuveden vaneritehtaan tukkihautomo

Opinnäytetyö 50 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Toukokuu 2020

Visuveden vaneritehtaan tukkihautomo on tehtaan entinen lisärakennus, jonka käyttötarkoitusta haluttiin tilaajan toimesta muuttaa. Työn tilaaja on Parsivesi Oy.

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda tilaajalle kolme luonnostason suunnitelmaehdotusta rakennuksen ja tontin uusiokäytölle, jotka elävöittäisivät alueen matkailijoiden käyttöön. Suunnitelmien tuli antaa tilaajalle eri näkökulmia muutoksen toteutuksesta. Suunnittelun periaatteina oli luoda viihtyisiä ja elämyksiä tarjoava kokonaisuus, joka kytkeytyy paikalliseen ympäristöön, sen historiaan ja kulttuuriin.

Suunnitelmaehdotuksissa rakennusta ja tonttia muutettiin kolmen eri teeman perusteella: ravintola ja matkailu, taide ja kulttuuri ja metsätaloushistoria. Teemojen tarkoitus oli toimia punaisena lankana jokaiselle ehdotukselle, mikä kokoaa ja perustelee tehtyjä ratkaisuja.

Rakennuksen sisätilojen suunnittelu pohjautui hyvien näkymien saavuttamiseen, tilojen välisiin yhteyksiin ja rakennuksen rakenteiden luomiin rajoituksiin. Ehdotuksissa kokeiltiin myös eri tasoisia muodonmuutoksia rakennuksen ulkonäölle. Tontin suunnittelussa otettiin huomioon, kuinka toiminnot tukevat rakennuksen ehdotettua käyttötarkoitusta ja tontille saapumista. Opinnäytetyön aikana tontista oli vireillä asemakaavamuutos, joka huomioitiin suunnittelussa.

Työn mallinnus on tehty ArchiCAD-ohjelmalla. Pohjatiedot saatiin rakennuksen olemassa olevista käsin piirretyistä piirustuksista. Mittoja tarkennettiin paikan päällä tehdyillä mittauksilla. Alueen historiaan liittyviä tietoja saimme digitaalisista ja kirjallisista lähteistä.

Asiasanat: käyttötarkoituksen muutos, ehdotussuunnitelma, teollisuusrakennus,

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Program of Construction Architect

Eelis Mahlio & Erik Martin
The Repurposing of an Industrial Building:
Visuvesi plywood mill bark-removal plant

Bachelor's thesis 50 pages, appendices 5 pages
May 2020

The bark-removal plant at the Visuvesi plywood mill is a disused auxiliary building, which the owner wanted to repurpose. The thesis was commissioned by Parivesi Oy.

The goal of this bachelor's thesis was to create three preliminary designs which repurpose the building and its surroundings. The common goal of the designs was to reimagine the area for use by both locals and those traveling to the area, while giving the commissioner of the thesis new perspectives on how this change could be realized. The primary design considerations were to create environments and experiences that are connected to local history and culture.

Preliminary designs in this thesis were based around three different themes: Restaurants and travel (the hospitality industry), arts and culture, and the local forest industry. The individual themes were meant as common cores for each suggested design, used to help collect together and justify design choices.

Interior plans for the designs are based on achieving good use of lake views offered by the location, the connections between different interior spaces, and the constraints created by the existing structure. The designs also change the shape and visual characteristics of the existing building to varying degrees. In the planning for the surrounding lot, attention was paid to how areas support the theme of the building, and arrival at the site. During the creation of the thesis, a zoning change for the lot was in progress, which was also taken into consideration.

Modeling was done with the ArchiCAD computer aided design program. Measurements for the building are based on existent drafts, which were supplemented with measurements taken in person, on site. Historical information was gathered from both online and physical literary sources.

Keywords: Building repurposing, plywood mill, industrial.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	7
2	Alueen historiaa	8
3	Visuveden vaneritehtaan tukkihautomo	12
	3.1.1 Rakennusta ympäröivä alue	12
	3.1.2 Rakennuksen tiedot.....	15
	3.1.3 Rakennuksen osat ja nimikkeet	16
	3.1.4 Rakennetekninen tarkastelu	17
	3.1.5 Rakennushistoriallinen arvo	20
	3.1.6 Vireillä oleva kaavamuutosehdotus	21
4	YLEISTÄ SUUNNITTELUSTA	22
	4.1 Pohjatietojen hankinta	22
	4.1.1 Mittausvälineet.....	23
	4.1.2 Valokuvat.....	23
	4.1.3 Maanmittauslaitoksen data	23
	4.2 Yleisiä teknisiä huomioita	24
5	Ehdotus 1 – Pienpanimoravintola ja matkailuala	25
	5.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio.	25
	5.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet.....	27
	5.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet	30
	5.2 Rakennuksen ympäristö.....	31
	5.3 Pienpanimo	33
	5.4 Ravintola	34
6	Ehdotus 2 – Taide- ja kulttuurikeskus	36
	6.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio	36
	6.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet.....	37
	6.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet	41
	6.2 Rakennuksen ympäristö.....	41
7	Ehdotus 3 – Metsätaloushistoriallinen keskus	42
	7.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio	42
	7.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet.....	43
	7.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet	45
	7.1.3 Tilojen käyttötarkoitukset	46
	7.2 Museon ympäristö.....	47
8	POHDINTA	50
	LÄHTEET.....	51
	LIITTEET	53

Liite 1. Asemapiirustus 1:1000	53
Liite 2. Pohjakerros 1:100	53
Liite 3. Ylempi kerros 1:100	53
Liite 4. Rakennuksen poikkileikkaus 1:50	53
Liite 5. Visuveden teollisuusalueen asemakaavamuutos 1:2000	53
Liite 6. Ehdotus 1 – Aluesuunnitelma 1:1000	53
Liite 7. Ehdotus 2 – Aluesuunnitelma 1:1000	53
Liite 8. Ehdotus 3 – Aluesuunnitelma 1:1000	53
Liite 9. Ehdotus 1 – Pohjapiirustus 1.kerros	53
Liite 10. Ehdotus 1 – Pohjapiirustus 2.kerros	53
Liite 11. Ehdotus 2 – Pohjapiirustus 1.kerros	53
Liite 12. Ehdotus 2 – Pohjapiirustus 2.kerros	53
Liite 13. Ehdotus 3 – Pohjapiirustus 1.kerros	53
Liite 14. Ehdotus 3 – Pohjapiirustus 2.kerros	53

ERITYISSANASTO

raamisaha	Raamin eli kehän pyörittämä yksi tai useampiteräinen puuteollisuudessa käytetty saha.
proomu	Vesiteitse usein raskasta tavaraa kuljettava tasapohjainen laiva, tai hinaajan vetämä tai työntämä vene.
Tukkihautomo	Vanerin tuotannossa käytettävä suuri vesiallas, missä tukit lämpiävät ja pehmenevät ennen niiden kuorintaa.
Liittopilari	Teräspilari, joka on vahvistettu betonilla sisä- tai ulkopuolelta.
Ontelolaatta	Teräsbetonista esivalmistettu laattaelementti.
Viilu	Tukista sorvaamalla saatu ohut puulevy, joka on vanerin valmistuksen perusosa.
Isoviha	Venäjänsien miehitys Suomessa suuren Pohjan Sodan aikana vuosina 1713-1721
AR	Lisätty todellisuus (englanniksi Augmented Reality). AR:ssä lisätään tietokonegrafiikalla luotuja elementtejä todellisuudessa olevien elementtien päälle
VR	Virtual Reality tai virtuaalitodellisuus.
Arboretum	Puistomainen, yksityinen tai julkinen alue, missä kasvatetaan erilaisia kasveja.

1 JOHDANTO

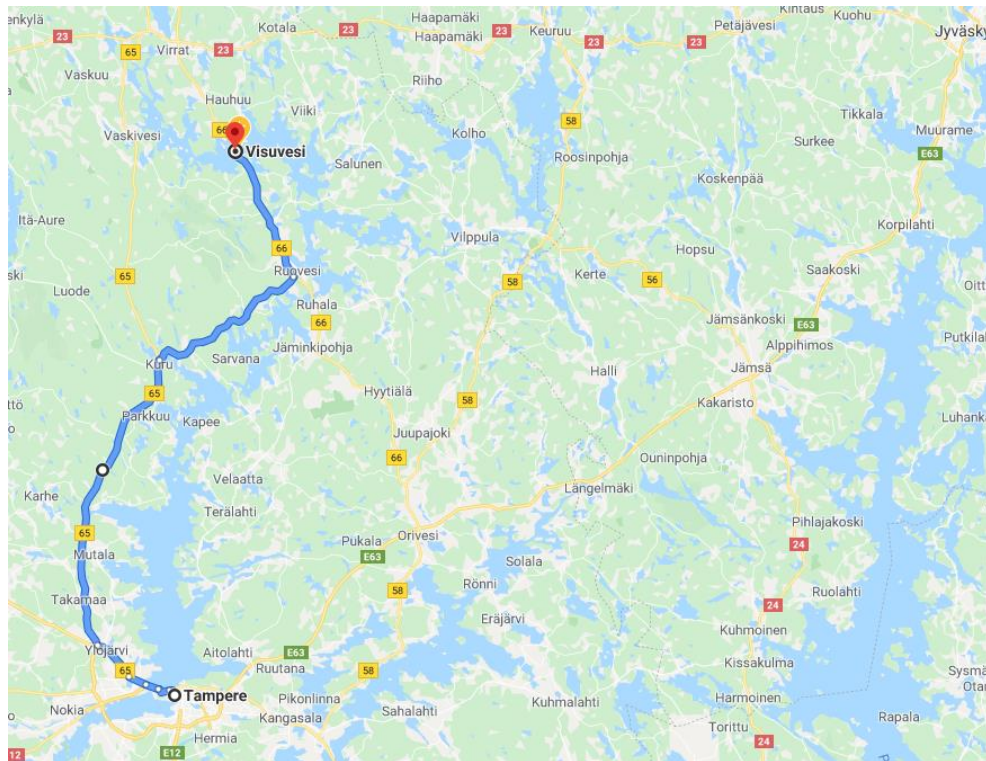
Opinnäytetyön tarkoitus on tutkia 2000-luvulla rakennetulle tukkihautomolle ja sen tontille uusia käyttötarkoituksia. Rakennus sijaitsee entisen vaneritehtaan alueella, Ruoveden rannalla Visuveden kylässä. Tehtaan entisen tukkihautomon muutossuunnitelma on tilaajalähtöinen opinnäytetyö.

Työn lähtökohta on tilaajan halu saada rakennus käyttöön, ja muuttaa alueen käyttötarkoitus entisestä teollisuusalueesta ihmis- ja luontoystävällisempään suuntaan. Työn tarkoituksena on sekä jalostaa tätä näkökulmaa eteenpäin, että etsiä vaihtoehtoja tilan käyttämiseen. Tässä opinnäytetyössä tarjoamme kolme ehdotusta tilojen ja ympäröivän tontin käyttöön.

Työssä esitetyt ehdotukset perustuvat eri teemojen pohjalle. Teemojen mukaiset aihealueet ovat rakennuksen ja sen ympäristön tarkastelun näkökulman pohjana. Teemoihin saadut ideat perustuvat paikalliskulttuuriin, -historiaan ja asiakkaan esittämiin toiveisiin. Ehdotuksien toiminnot eivät ole ajateltu toisiaan poissulkeviksi, vaan ne on koottu tilaajalle teeman mukaisiksi kokonaisuuksiksi, jotka antavat mahdollisuuden yhdistellä ehdotuksissa esitettyjä toimintoja. Ideana ja toiveena on, että tilaaja pystyy valitsemaan ideoita ja teemoja lopulliseen ratkaisuun kaikista kolmesta ehdotuksesta. Käyttötarkoituksia ei asiakkaan toimesta rajattu, mutta sen palautusta teolliseen käyttöön ei toivottu.

2 Alueen historiaa

Visuveden kylä sijaitsee Ruoveden kunnan alueella Pirkanmaan maakunnassa. Kylä sijoittuu saareen Vaski- ja Tarjanneveden väliin harjuketjulle, joka kulkee Virrat-Orivesi välillä luoteesta kaakkoon. Visuveden sijainti oli otollinen sekä vesiliikenteen että maalla kulkemisen näkökulmasta, koska harjuketjun maasto oli helposti kuljettavaa. (Kulla 2018, 8.)

Kuva 1 reitti Tampereelta Visuvedelle – Google Maps

Asutusta Visuvedellä on ollut ainakin kivikaudelta (n. 4200-3600 e.a.a.) asti, alueelta löytyneiden kampakeraamisten muinaismuistojäänteiden perusteella. Myös myöhemmältä 1800 e.a.a. – 1200 ajalta on säilynyt alueella hautaraunioita. (Kulla 2018, 9-10.) 1300-1500-luvulla (j.a.a) Visuveden alueelle tuli Ala-Satakunnan alueelta erämiehiä, jotka valtasivat alueita omaan eräomistukseensa. ”Erä-alueilla kalastettiin, metsästettiin, poltettiin kaskea ja jopa viljeltiin maata.” (Kulla 2018, 13)

Pysyvämmiin Visuvedelle saapui asukkaita 1530-luvulla. Vanhin varma tieto tästä löytyy 1536 vahvistetusta maakaupasta. Tämä merkitsi alueen hiljattaista siirtymistä eräelinkeinoista maanviljelyyn ja karjanhoitoon. (Kulla 2018, 16.) Nopeaa

muutos ei kuitenkaan ollut, sillä noin sata vuotta myöhemmin vuonna 1635 talouksia oli karja- ja kylvöveroluettelon mukaan Visuvedellä ja viereisessä Kukonpohjassa yhteensä kuusi. (Kulla 2018, 16,20.) Syinä tähän olivat luultavasti paikan kaukainen sijainti sen aikaisista keskuksista suomessa, mutta myös sodat ilmeisesti rasittivat tilannetta Ruovedellä. Eri sotia käytiin 1570-1679 välisellä ajanjaksolla ainakin kahdeksan kappaletta, joista kaksi pisintä kestivät yli 25 vuotta. (Kulla 2018, 21).

1700-luku oli Ruoveden emäpitäjälle ja Visuvedelle kasvun aikaa. Ruoveden asukasluku kasvoi Isonvihan jälkeisestä 822:sta 1995:een aikavälillä 1721 - 1773. Visuvedellä asukasluku melkein viisinkertaistui 1712-1775 välillä runsaasta 20 hengestä 95:een. Koska kaskeamisella oli tähän aikaan suuri rooli maataloudessa ja kaskeaminen vaati työvoimaa, oli 1700-luvulla pitäjässä työvoimapulaa kasvusta huolimatta. Tieliikenneyhteydet olivat myös jokseenkin heikkoja, sillä talojen välillä ne olivat vielä polkujen varassa, ja teiden kunto koheni alueella vasta 1800-luvulla. Tämän takia liikkumista vesitse tai talviteillä suosittiinkin. (Kulla 2018, 45.)

1800-luvun alun suurimpia tapahtumia Suomen yhteiskunnassa oli siirtyminen Ruotsin vallan alta Venäjän autonomiseksi suurruhtinaskunnaksi vuonna 1809. Suomen sota näkyi Ruoveden alueella sissitoimintana ja se verottikin aluetta kovasti. (Kulla 2018, 59.) Silti suomen väkiluku kasvoi voimakkaasti 1800-luvun alkupuolella. Valitettavasti viljely ja pyyntielinkeinot eivät kannattaneet, sillä Venäjältä saapui Suomeen halpaa viljaa, ja peurat ja hirvet olivat metsästetty melkein sukupuuttoon. (Kulla 2018, 65). Nälkävuodet aiheuttivatkin suuria katoja 1850- ja 1860 luvuilla (Kulla 2018, 67 & 73). Vuosisadan lopulla Visuveden alueen olot kuitenkin parantuivat, kun laivaliikenne vakiintui 1870-luvulla, ja muualla sijaitsevat sahat alkoivat ostaa tukkeja alueelta. (Kulla 2018, 231) Tämä oli alueen teollisuuskauden alkua.

Vaikka Ruoveden ensimmäinen kaupallinen saha rakennettiin Kuruun vuonna 1854 niin metsäteollisuuden alku alueella oli enimmäkseen raaka-aineiden muualle vientiä. Vasta kanavien kaivaminen 1860- ja 1880-luvuilla paransi kuljetusyhteyksiä Tampereelle riittävästi, jotta sahatavaran vieminen tuli kannattavaksi. (Kulla 2017, 22). Tähän vaikutti myös höyrykoneiden käytön salliminen, joka oli

tullut vuonna 1857 luvalliseksi. Höyrykoneet myös mahdollistivat ympärivuotisen sahaamisen. Vaikka vesisahoja rakennettiin edelleen 1870-luvun lopulla jo 70% maan kokonaistuotannosta tuli höyrysahoista. (Kulla 2017, 12.)

Visuveden saha sai alkunsa vuonna 1917, kun paikallinen yrittäjä Elis Lahtinen osti 7000 markan osuuden Jartin sahasta. Yrittäjäksi Elis oli kunnostautunut halkokauppiaina, mutta vietti myös osan elämästään Tarjanne-laivan kapteenina. Saha siirrettiin alle vuoden sisään Visuvedelle, ja merkittiin vuonna 1918 kaupparekisteriin nimellä Wisuveden Höyrysaha Elis Lahtinen & kni. (Kulla 2017, 104) Sen nimi muuttui Visuvesi Oy:ksi vuonna 1944 kun 63-vuotias Elis aloitti yhtiösään sukupolven vaihdoksen.

Kuva 2 Visuveden Sahan mainos vuodelta 1929. Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Vaneritehdas tuli osaksi yhtiötä vuonna 1953, vaikka tehtaan rakentaminen oli aloitettu noin kolmetoista vuotta aikaisemmin. Vaikka projektia olivat hidastaneet sekä sodat että Elis Lahtisen varovaisuus, jo vuonna 1955 kaksi kolmasosaa Visuvesi Oy:n liikevaihdosta tuli vanerista. (Kulla 2017, 109-110). 1980-90 luvun taitteessa Visuvesi Oy oli koko Ruoveden kunnan suurimpia työnantajia (Kulla 2017, 114). 90-luvun puolivälissä konsernin rakennetta muutettiin, ja Visuveden sahajen emoyhtiöksi tuli Vammalan Vaneri Oy. Sahat jatkoivat toimintaansa vielä vahvasti 2000-luvulle, mutta vuoden 2008 finanssikriisi aiheutti yhtiölle kovat

tappiot. Yrityssaneerauksia tuotannon tehostamista yritettiin, mutta emoyhtiön mennessä konkurssiin Visuveden saha ja vaneritehdas suljettiin vuonna 2011.

3 Visuveden vaneritehtaan tukkihautomo

Alueen muutossuunnitelman keskeisenä rakennuksena toimii 2000-luvulla rakennettu tukkihautomo, jossa tukit valmisteltiin viereisen vaneritehtaan käyttöä varten. Tukkihautomon tarkoitus vaneriteollisuudessa on esikäsitellä tukit ennen kuin ne sorvataan viiluiksi. Tukit pehmennetään esilämmitetyssä vesialtaassa, jonka jälkeen ne kuoritaan. Sen jälkeen ne siirretään sorvattavaksi. (Jalkanen 2013, 8.)

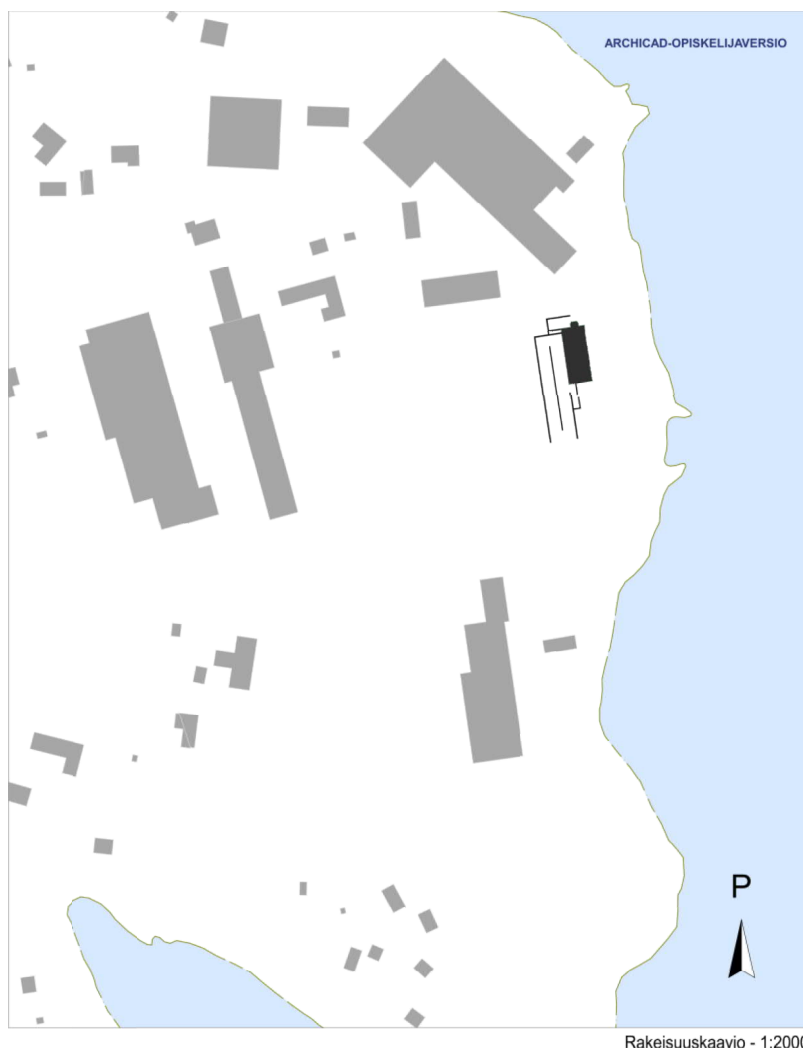
Kuva 3 Konehallin julkisivu itään (Eelis Mahlio 2020)

Opinnäytetyön aloitusvaiheessa rakennus oli ollut lähes käyttämättömänä yhdeksän vuotta. Rakennuksen ensimmäisen kerroksen yksi lukollisista tiloista on toiminut pienenä varastona, koska rakennuksen muut tilat ovat eläinten ja ilkvallan jäljiltä huonossa kunnossa.

3.1.1 Rakennusta ympäröivä alue

Rakennus sijoittuu teollisuusalueelle Visuveden saaren itäpuolelle, Tarjanteen rannalle, Eeliksentein päähän. Teollisuusalueella on eri ikäisiä ja eri käyttöasteisiä teollisuusrakennuksia, joista alueen vanhin, nykyään varastorakennuksena toimiva tiilirakenteinen vaneritehdas, sijoittuu kohderakennuksen pohjoispuolelle.

Alueen länsipuolelta löytyy Visu Kaluste Oy:n ja Suomenselän Jauhemaalaus Oy:n tuotantotilat.

Kuva 4 Tukkihautomon alue

Maasto on suurimmaksi osaksi paljasta sora- tai asfalttipintaista maata. Yksittäisiä puita ja rakennusten ympäristöön kasvaneita pusikkoja lukuun ottamatta viherkasvustoa alueella ei ole. Asfalttipinnat ovat huonokuntoisia eroosion ja raskaan kaluston käytöstä alueella. Alueella varastoidaan myös laajalti puutavaraa halleissa ja tontilla.

Kuva 5 Puiden varastointia kohderakennuksen länsipuolella (Eelis Mahlio 2020)

Kohteen vastarannalla on Vuolleniemi ja näiden väliin jäävät kalliorantaiset mutta puustoiset Lapinsaari ja Vähä Murtosaari.

Kuva 6 Lapinsaari (vas.) ja Vähä Murtosaari (oik.) kuvattuna kohteen itäpuolelta (Erik Martin 2020)

Rakennuksen tontille on haettu käyttötarkoituksen muutosta. Tästä on kerrottu tarkemmin kohdassa ”3.1.6 Vireillä oleva kaavamuutosehdotus”.

3.1.2 Rakennuksen tiedot

Osoite: Eeliksentie 19, 34870 Ruovesi

Kiinteistönumero: 702-427-4-263

Asemakaava rakennusoikeus (RM-1) 3541 m²

Konehallin ja pumppaamo pinta-ala (ei allasta) 952 m²

Allas 1306 m²

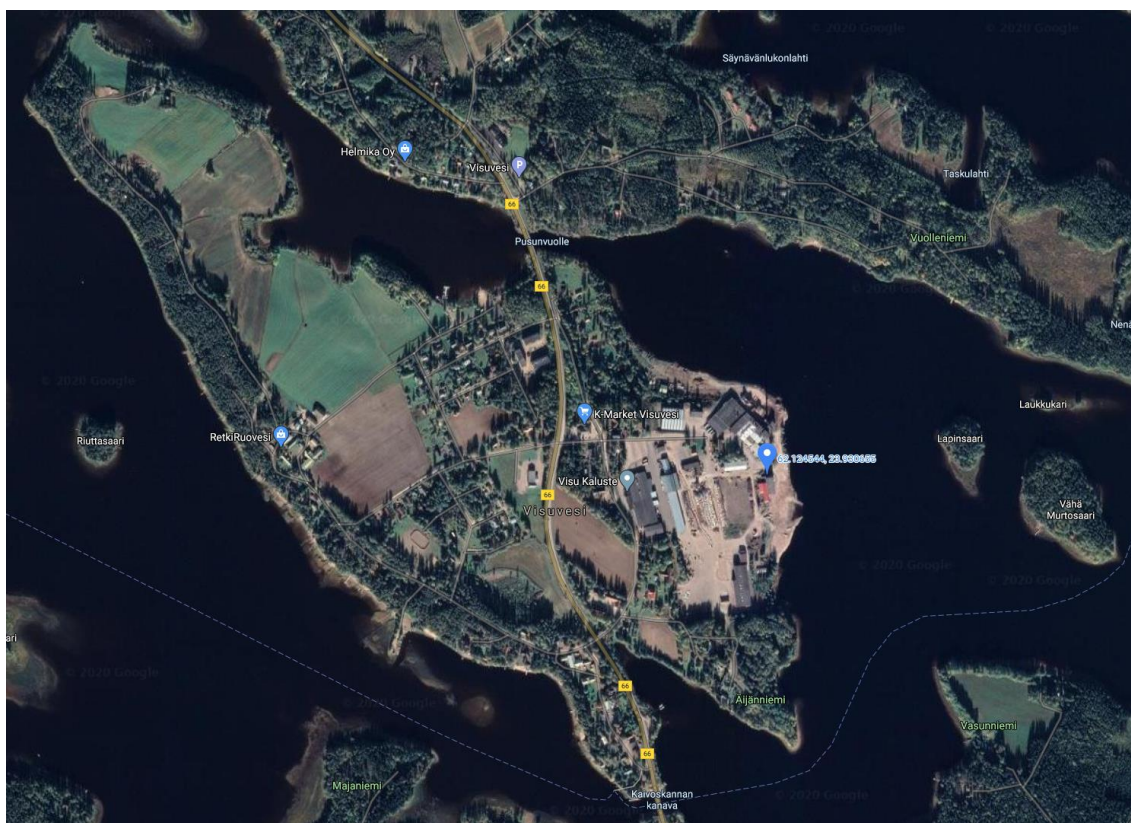
Etäisyyksiä:

Tampere n.90 km

Virrat n.15 km

Ruovesi n.18 km

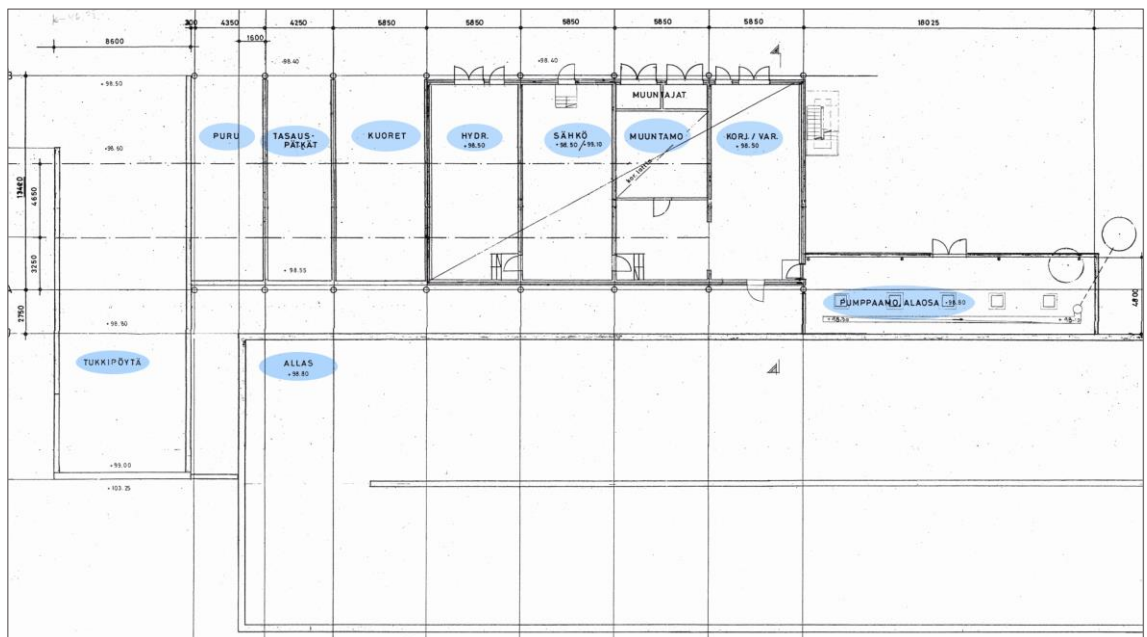
Helvetinjärven kansallispuisto n.15 km

Kuva 7 Visuveden sijainti (Google Maps. 2020)

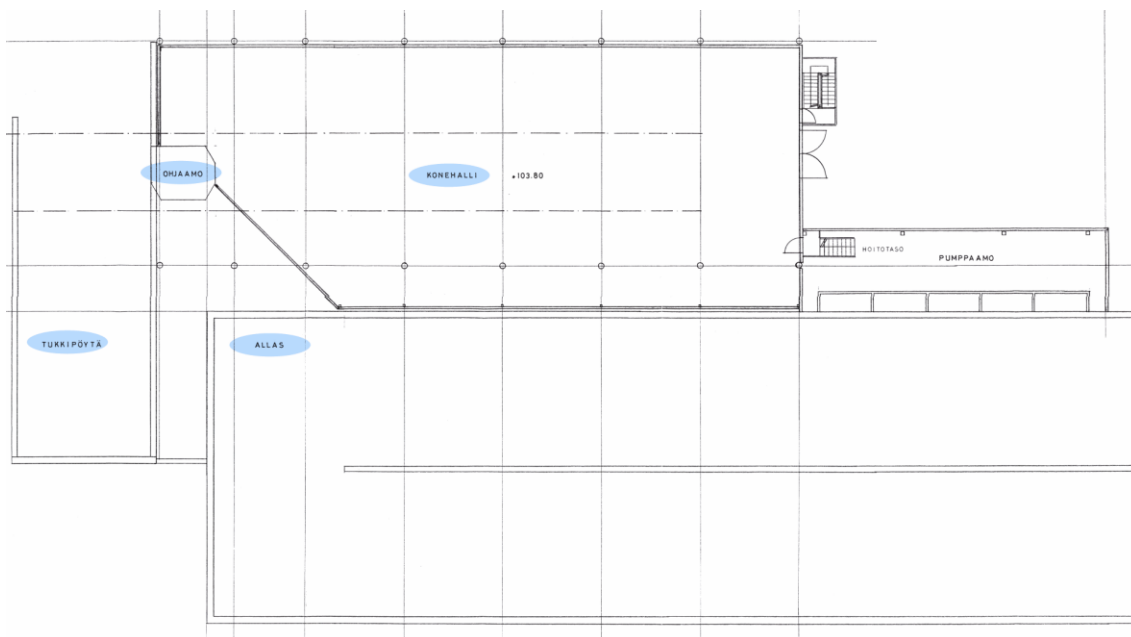
3.1.3 Rakennuksen osat ja nimikkeet

Rakennuksen osat ja niiden nimikkeet on työssä pidetty alkuperäisiä pohjapiirustuksia vastaavina. Valinnan tarkoituksena on ylläpitää selkeyttä suunnittelussa riippumatta ehdotuksesta, ja viitata myös rakennuksen alkuperäiseen käyttötarkoitukseen (Kuva 8 ja kuva 9). Käytämme työssä myös yleisnimitystä tekniikka-tilat, mihin kuuluvat ensimmäisen kerroksen hydrauliiikka-, sähkö-, muuntamo- ja korjaus/varastotilat. Tukkipöytä, puru, tasauspätkät ja kuoret tilat ovat järvelle päin (itään) aukinaisia.

Kuva 8 Ote liitteestä 1 tukkihautomon pohjakerros

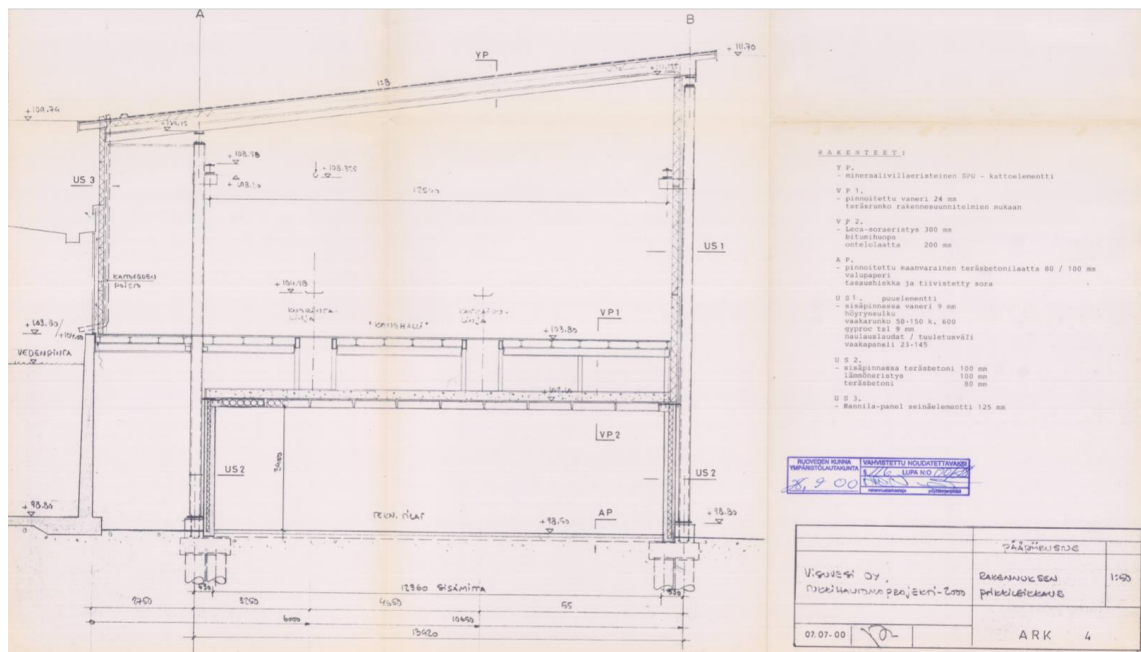
Kuva 9 Ote liitteestä 2 tukkihautomon ylempi kerros

Selkeyden takia käytämme kerroksista nimikkeitä 1. ja 2. kerros, tai vastaavasti ylempi ja alempi kerros. Koska rakennus on rakennettu rinteeseen, emme halunneet puhua maantasokerroksista.

3.1.4 Rakennetekninen tarkastelu

Rakennuksen yleiskunto on kohtalainen.

Rakennus on ensimmäisessä kerroksessa pääsääntöisesti pinnoittamaton tai maalattu teräsbetonirakenne. Tekniikkatilat ovat teräsbetonielementeistä rakennettu yhtenäinen osio, joka kantaa välitilaan sijoittuvaa ontelolaattaa. Puru-, tassauspätkät-, ja kuoret -tilat on eroteltu teräsbetoniseinillä ja ne ovat ylös sekä itäpuolen pihalle aukinaiset.

Kuva 10 Ote liitteestä 3 rakennuksen poikkileikkaus.

Toisen kerroksen konehallin seinä on kannatettu liittopilarirunkoon. Sisäpuolella vanerilevytyt, sen välissä on lämmöneristys ja ulkopinnassa punaiseksi maalattu vaakalaudoitus. Kattopalkistoa kantaa liittopilarirunko, joka on sivuttaistuettu keskimmaisista pilareista toisiinsa nurjahtamisen estämiseksi. Toisen kerroksen lattia on kannatettu liittopilarirunkoon i-palkeilla.

Kuva 11 Liittopilarirunko ja sivuttaistuet nurjautamisen estämiseksi. (Eelis Mahlio 2020)

Tukkihautomon allas on paikallavalettua paljasta teräsbetonia, joka kantaa sivuilta ja keskeltä betonisia kattotuoleja, josta katto on repeytynyt tuulen voimasta.

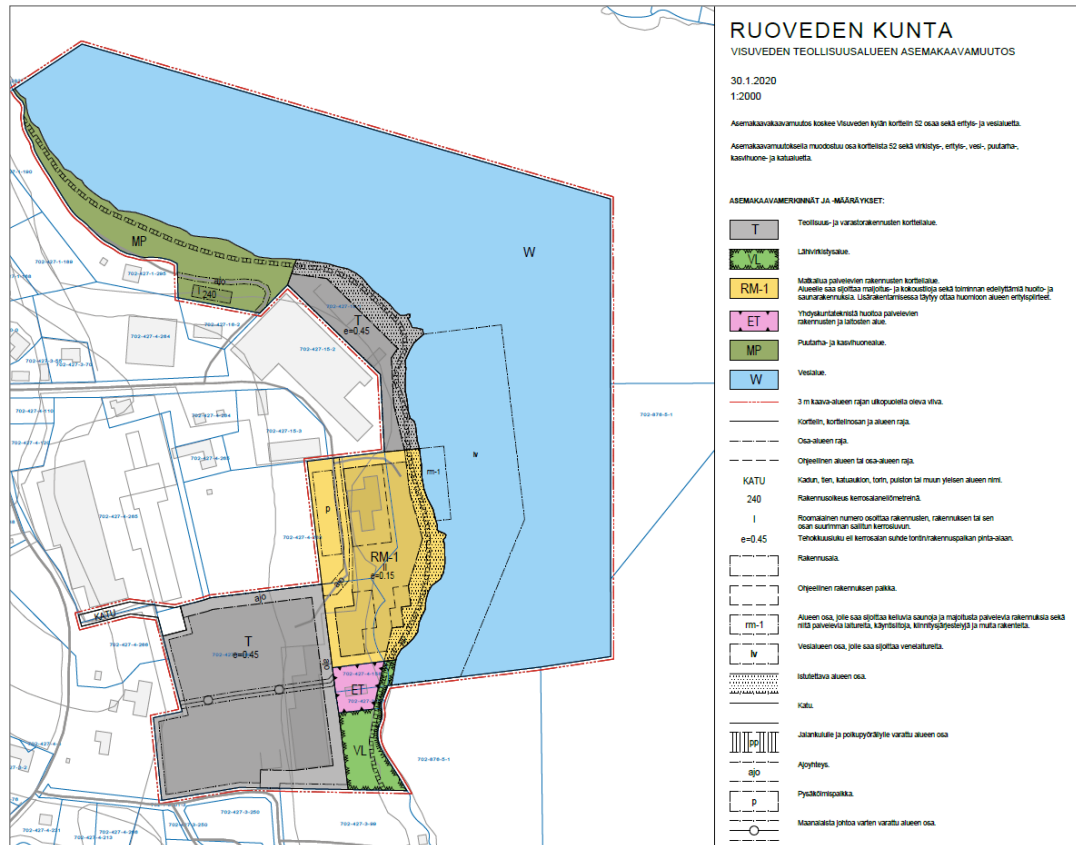
Kuva 12 Tukkihautomon altaan eteläpääty. (Erik Martin 2020)

3.1.5 Rakennushistoriallinen arvo

Rakennus on 2000-luvun alussa valmistunut teollisuusrakennus, joka ei ole rakennushistoriallisesti merkittävä iältään, sijainniltaan, tai rakenteeltaan. Rakennuksena se ei tiedettävästi edusta minkäänlaista arkkitehtonista tyyliuuntausta tai aikakautta.

3.1.6 Vireillä oleva kaavamuutosehdotus

Opinnäytetyön tilaaja on laittanut vireille asemakaavamuutoksen alueen käyttötarkoituksen muuttamiseksi matkailuun soveltuvaksi (Närhi 2020, 2). Opinnäytetyö on laadittu sillä oletuksella, että ehdotus tullaan hyväksymään. Ehdotuksen alustavassa aikataulussa kaava hyväksytään 9/2020.

Kuva 13 Ote ehdotetusta asemakaavamuutoksesta (liite 4)

4 YLEISTÄ SUUNNITTELUSTA

Jokaisessa ehdotuksessa yritetään ottaa huomioon alueen vierailijat, mutta myös miten rakennuksesta ja sen tontista saadaan kokonaisuus, joka vetää myös visuveteläisiä puoleensa. Tilan elävöittämistä on ajateltu vuorovaikutuksellisenä: Jos siellä on paikallisia nauttimassa paikasta, se ei tunnu vierailijoilta tyhjältä, ja päinvastoin.

Kohdealue on hieman syrjäisä ja tämänhetkinen reitti sinne kulkee teollisuusalueen pääporttien lävitse tai pienempää tietä suuren sahallin ohitse. Koska rakennukselle saapuminen on epäselvää, tulisi sitä selkeyttää ohikulkijalle ja helpottaa paikalle pääsyä.

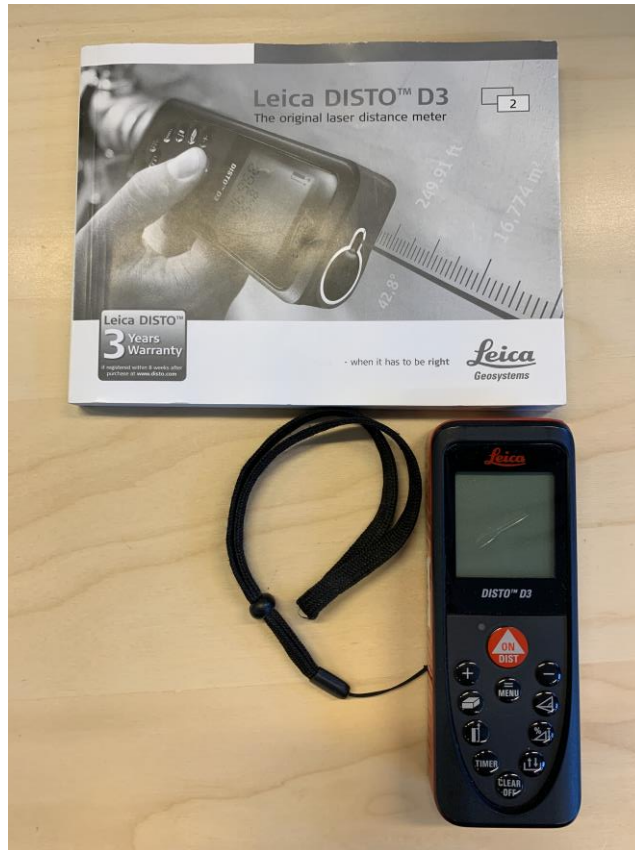
Jokaisessa ehdotuksessa on jollain tavalla pyritty muuttamaan tukkihautomoa yhtenäisemmäksi ja viihtyisämmäksi rakennukseksi, koska sen alkuperäinen arkkitehtuuri on perustunut täysin tehtaan käyttötarkoituksia varten. Muoto, koko ja ajatus perustuu täysin tukkiuittamon toiminnallisuuteen ja kapasiteettiin toimia vernerinvalmistuksen prosessin osana. Tukkiuittamon allas on ollut alun perin matala harjakatto ja syvä valoton betonipintainen allas, kun punaisella vaakalaudoituksella ympäröity konehalli on lapekattoinen ja korkea avara tila. Keskenään nämä muodostavat ristiriitaisen ja epäsopusuhtaisen arkkitehtonisen yhtälön. Konehalli on rakennuksista dominoivampi. Korkealle asettuva lapekatto, itäpuolen korkea julkisivu ja sen pilarit ovat selkeämmin erotettavissa tontilla ns. päärakennuksen omaisena elementtinä.

4.1 Pohjatietojen hankinta

Käytettäviä pohjatietoja toimitettiin tilaajan toimesta. Pohjatiedot sisälsivät alkuperäisen asemapiirustuksen (liite 1), pohjapiirustukset (liite 2 ja liite 3) sekä rakennuksen poikkileikkauksen (liite 4), ja kaksi Jussi Kullan kirjateosta: Ruoveden sahat (2017) ja Kahden läänin kylä, Visuveden seudun historiaa vuoteen 1917 (2018). Mittoja ja kohtia, mitä piirustuksista ei pystytty näkemään varmistettiin kohdevierailujen aikana. Rakennuksesta tehtiin piirustuksien ja kuvien avulla ArchiCAD 3D-malli, josta voitiin tarkastella rakennusta.

4.1.1 Mittausvälineet

Tilojen mittaamiseen käytettiin Leica Disto D3 lasermittaustyökalua, ja rullamittaa.

Kuva 14 Leica Disto D3 lasermittari. (Eelis Mahlio 2020)

4.1.2 Valokuvat

Tilat valokuvattiin Apple Iphone XS ja Motorola Moto X Play puhelinten kameeroilla.

4.1.3 Maanmittauslaitoksen data

Suunnittelun apuna käytettiin Maanmittauslaitoksen (MML) karttapalvelua. Korkeusdata on MML:n mukaan laatuluokkaa 1 (s10, Kuva 6), joten se on tuotettu keilausaikaikkunassa a tai b. Karkeasti jaotellen se tarkoittaa, että se on otettu

maaliskuun lopun ja toukokuun alun välisenä aikana, ja maasto on ollut laajalti paljaana lumesta, ja puissa ei vielä ole lehtiä (s.11, 12)

4.2 Yleisiä teknisiä huomioita

Rakennuskohteen muuttaminen teollisuuskäytöstä julkiseen käyttöön edellyttää teknistä kuntotarkastusta. Altaan kohdalla on tärkeää muistaa, että sen alkupe-
räinen käyttö oli hyvin tarkoituksellinen, ja erilainen kuin rakennusten yleensä. Jos allas otetaan käyttöön sisätiloina, sen maanvastainen seinä tulee salaojittaa ja mahdollisesti eristää. Tukkihautomon on päätelty tuottaneen paljon lämpöä sisäältä päin, mistä syystä ulkoseinän eristyksen paksuus on minimaalinen. Käyttötarkoituksen muuttamisen yhteydessä joudutaan ottamaan huomioon Ympäristöministeriön asetus 4/13 rakennuksen energiatehokkuuden parantamiseksi korjaus- ja muutostöissä 2013.

Rakennus on rakennettu rinteeseen. Maanmittauslaitoksen datan mukaan idän (+98,00) ja läntisen (+102,50) puolen maan tasalla on noin 4,5 m ero. Rantaviiva asettuu noin yhtä metriä alemmas (+96,90).

5 Ehdotus 1 – Pienpanimoravintola ja matkailuala

5.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio.

Ensimmäinen ehdotus keskittyy rakennuksen ja ympäröivän alueen muuntamiseen ravintola- ja matkailualan tarpeisiin ja on inspiraatioltaan eniten tilaajan toiveisiin pohjautuva. Päämääränä oli mahdollistaa tiloja, jotka tarjoavat vierailijoille elämyksellisiä kokemuksia koko vierailun ajaksi.

Tilaajan toiveisiin perustuen alueelle haluttiin sijoittaa majoitusta, joka ei vaatisi suunnatonta työtä ylläpitämiseksi tai niiden vuokraamiseksi. Majoitusta suunniteltiin mökkien ja telttailun muodossa alueelle sellaisiin paikkoihin, missä voisi rauhassa oleskella, vaikka alueella muuten vierailisi väkeä.

”Laivaliikenne on juuri se, joka Visuveden elämään kesäisin luo vilkkautta ja on läheisenä [ ]yhdyssiteenä kaupungin ja muun maailman kanssa. Sopivan asemansa vuoksi onkin kylä kuten satamapaikaksi luotu.” (Kulla 2018, 184).

Koska kohde on veden äärellä, veneilijät ovat iso osa haluttua vierailijakuntaa. Rantaan suunniteltiin venelaitureita, paikka veneiden vesillelaskuun ja laiturimökkejä isommille seurueille, mihin oman veneen voi ajaa suoraan mökin viereen.

Kohteessa olisi tarkoitus tarjota alueen vierailijoille ruokailumahdollisuuksia aamusta iltaan. Alueella työskentelee useammassa yksikössä väkeä, voisi se tarjota myös lounasruokaa viikoilla, kun ulkopaikkakuntalaisia vierailijoita saattaa olla vähemmän. Ravintolan tiloja on myös mahdollista käyttää suurempiin juhlatilaisuuksiin.

Idea pienpanimotoiminnasta pohjautuu alueen historiaan ja Suomessa pienpanimotuotteiden valmistamisen nousevaan trendiin.

Kuva 15 Pienpanimoiden oluen valmistus 1997-2017. Valvira. 4.4.2018.

Visuveden alueella oluen panemiseen liittyvästä historiasta löytyy maininta jo 1600-luvulta, kun noituudesta kuolemaan tuomitun Marketta Punasuomalaisen miestä syytettiin myös noituudesta oluen panemisessa. Syytteen mukaan hän sai oluenpanon onnistumaan kulkemalla kolme kertaa takaperin ammeen ympäri puheen samalla kovalla äänellä suomeksi. (Kulla 2018, 23).

Panimotoiminnan alkaminen mainitaan, kun Visuveden ensimmäisen teollisen yrityksen, Visuveden Oluttehtaan Osakeyhtiön, perustamiskokous pidettiin 9.5.1874 ja se merkittiin kaupparekisteriin 3.12.1875. (Kulla J.2018. 244)

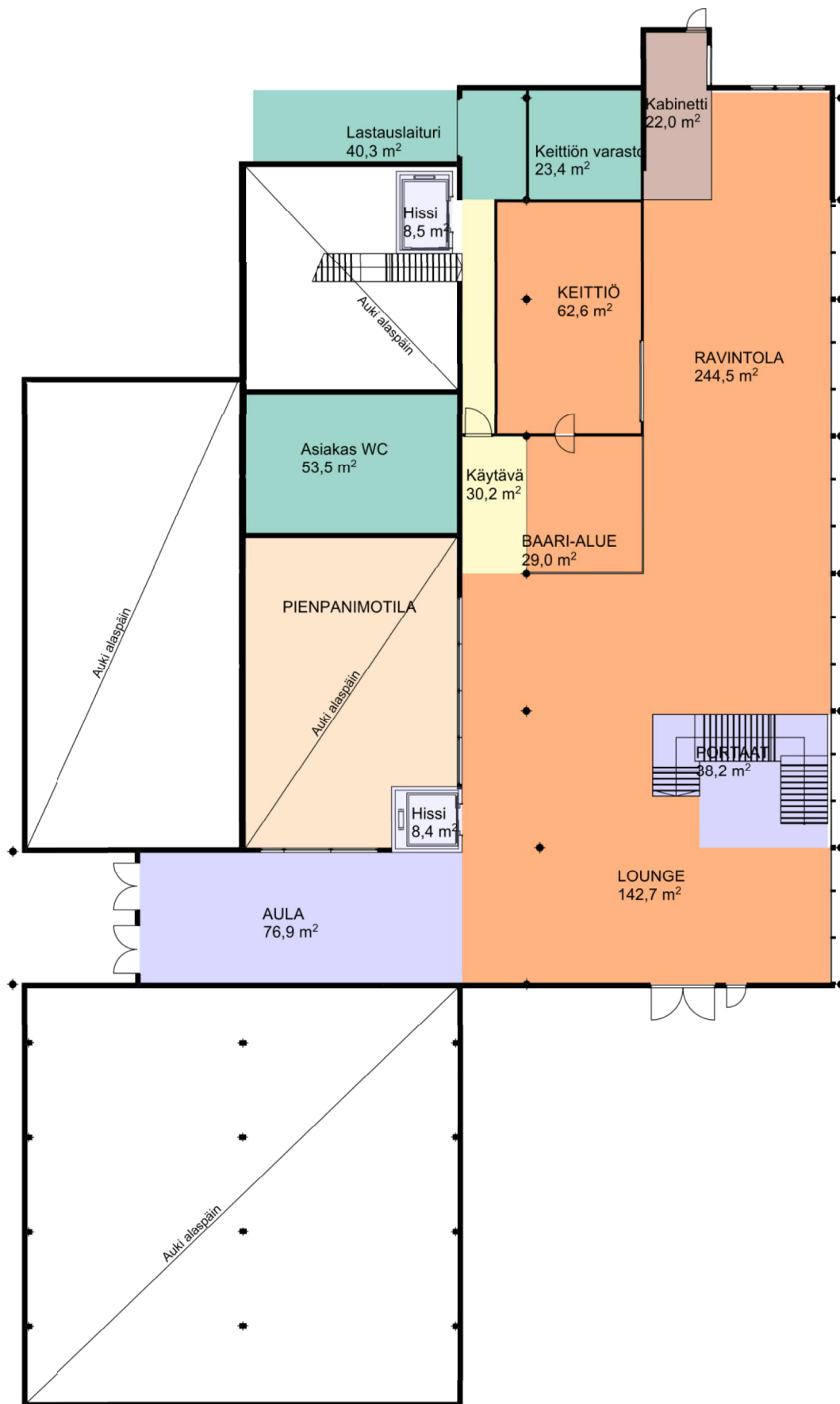
Visuveden maantieteellinen soveltuvuus matkailuun on hyvä. Alueen lähellä on Suomelle ainutlaatuinen Helvetinkolun kansallispuisto, jonka suosio oli kävijämääriltään vuonna 2019 noin 51% korkeampi edellisestä vuodesta. Vierailijoita laskettiin noin 40 000. (Yle Uutiset. 22.1.2020)

Kohde soveltuisi erinomaisesti alueella matkaileville tukikohtamaisena paikkana,

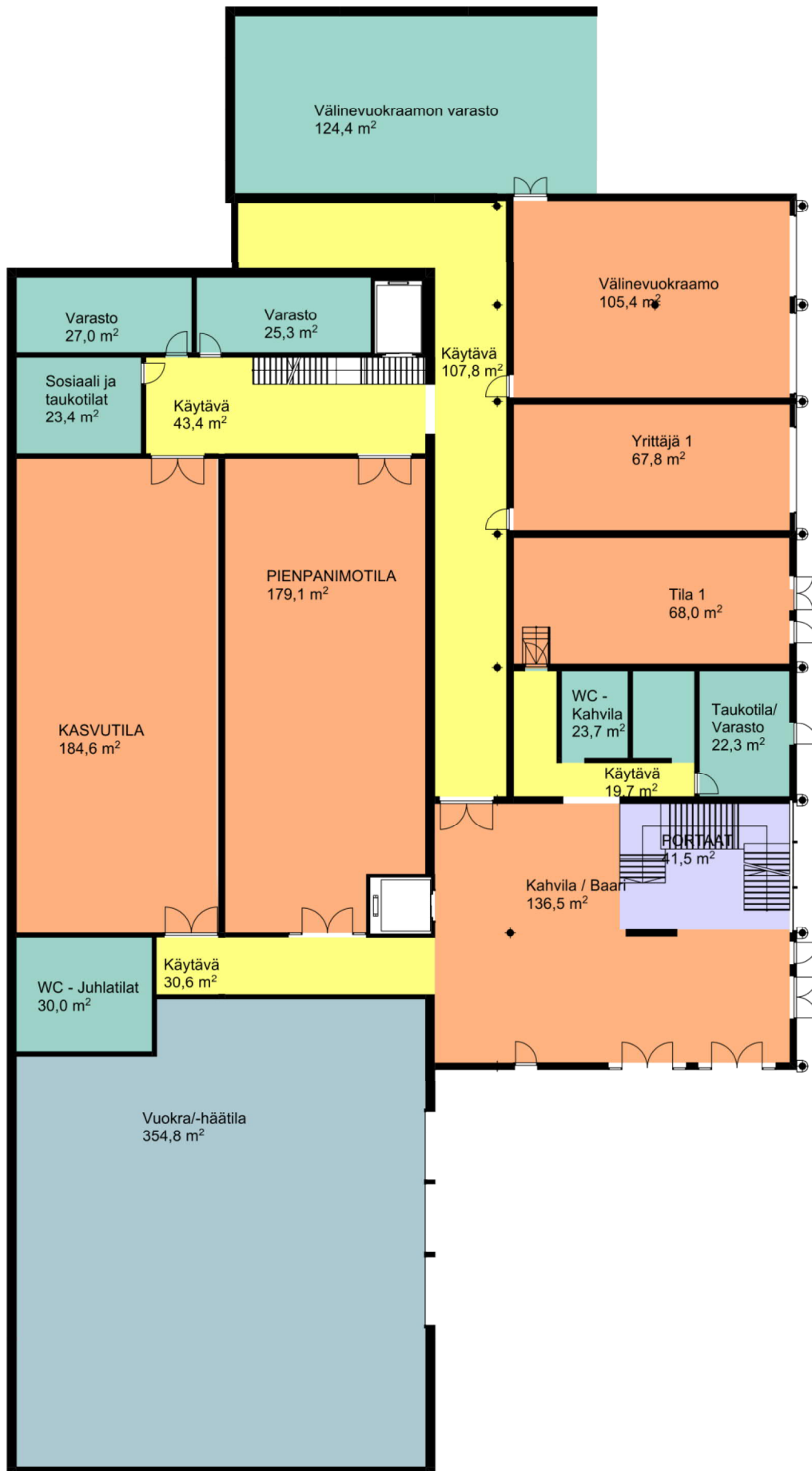
josta olisi helppo tehdä päivän mittaisia reissuja lähialueelle ja palata takaisin nauttimaan majoituksesta ja ravintolapalveluista.

5.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet

Toiseen kerrokseen suunniteltiin ravintolan tilat, josta on parhaimmat näköalat järvelle. Alempaan kerrokseen taas sijoitettiin tiloja, jotka eivät niinkään vaadi näköaloja, tai jotka liittyvät järveltä saapumiseen ja ulkona olemiseen. Tukkihautomon altaaseen sisällytettiin tilaajan toiveissa olleet pienpanimotilat, missä voisi tulevaisuudessa järjestää panimokierroksia ja maistelutilaisuuksia. Panimotilan taakse jäi sopivasti tilaa ravintolan käytettäväksi lähiruuan tuotantotiloihin.

Kuva 16 Pienpanimoravintolan 2.kerros

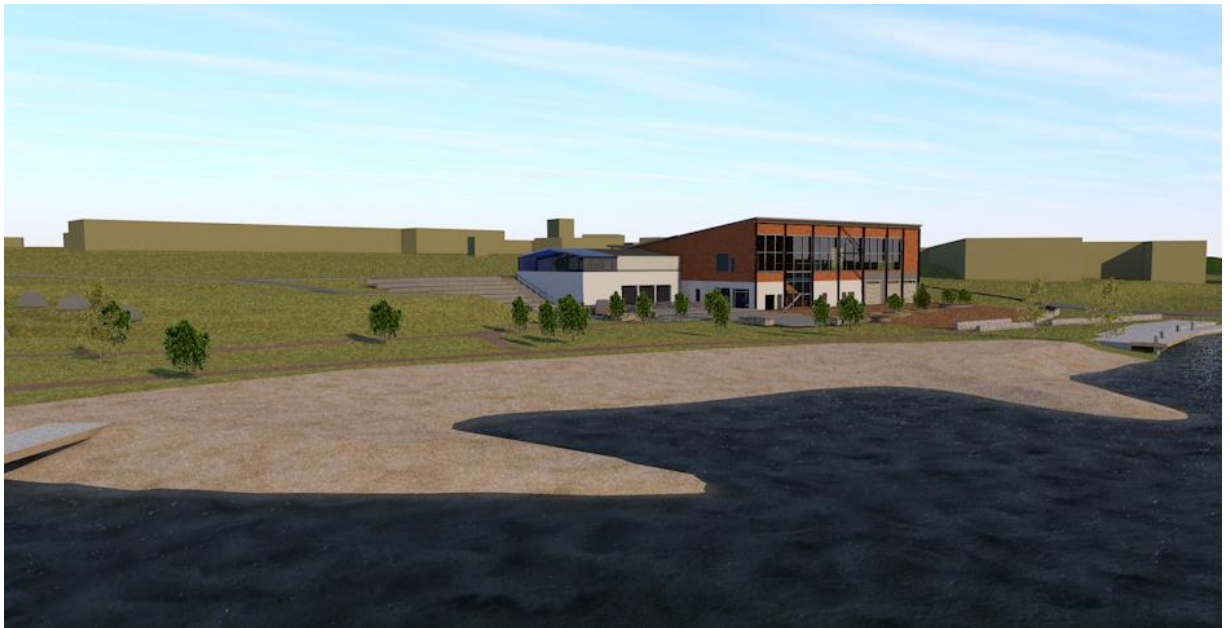

Kuva 17 Pienpanimoravintolan 2.kerros

5.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet

Konehallin suuri idän puoleinen seinämä lasitettiin lähes kokonaan tuomaan valoa ja näkymiä ravintolaan ja sisäänkäyntiin. Tukkihautomon allas on 18 metriä leveä ja 72,6 metriä pitkä, noin 1300 m², mikä osoittautui mietittyjen toimintojen kannalta turhan suureksi. Altaan kokoa pienennettiin poistamalla siitä etelän puolelta noin 590 m². Näin altaasta saatiin järkevämmän kokoinen. Ensimmäisen kerrokseen itäpuolen vanhat tekniikkatilat tarjosivat vuokraamo- ja popup-tiloille puitteet asiakkaiden vierailtavaksi.

Tukkihautomon altaaseen sisällytettiin tilaajan toiveissa ollut pienpanimon tuotantotila. ja sen viereen suunniteltiin ravintolassa käytettäviin lähiruokatuotantotiloihin.

Kuva 18 Ehdotus 1 Ulkohavainnekuva kaakosta

5.2 Rakennuksen ympäristö

Panimoravintola ehdotuksessa alueen toiminnot keskittyvät matkailutoimintaan. Heti rakennuksen itäpuolelta löytyy torialue, johon avautuvat ensimmäisen kerroksen vuokratilat. Torialue on ajateltu siirtymäalueeksi laitureilta ravintolaan, jossa ensimmäisen kerroksen vuokralaiset voisivat ajoittain pitää kojuja tai jossa paikalliset voisivat järjestää toripäiviä. Rakennuksen eteläpäässä sijaitseva terassialue on taas ajateltu alakerran kahvilan ja ravintolan käyttöön. Terassialueen kohdalla ajateltiin auringon hyödyntämistä hieman pidemmälle iltaan, ja myös alueen jaottelua niin että olisi mahdollista luoda erillinen anniskelualue ulos.

Kuva 19 Ehdotus 1 Havainnekuva tontin pohjoispään suunnittelusta

Rakennuksen koillispuolella sijaitseva laiturialue sisältää laitureita erikokoisille veneille, oman laiturialueen Tarjanne-laivalle. Kahden yksityisveneilijöille tarkoitettun laiturin väliin on sijoitettu veneluiska veneiden vesillelaskua varten. Sen yhteydessä on myös jätevesien tyhjentäminen ja polttoainepiste. Hieman pohjoiseen muusta laiturialueesta on sijoitettu kelluvia vuokramökkejä, jotka on suunnattu vesillä liikkujien tarpeisiin. Mökeille rakennetaan omat venelaituripaikat ja pienvarastot veneilytarvikkeita kuten pelastusliivejä ja meloja varten.

Tukkihautomoa ympäröivän tontin eteläpuoli on suunnattu vapaa-ajan ja matkailun käyttöön. Kaakkoon terassialueesta löytyy hyötypuutarha, joka toimii rauhoittavana tilana ruuhkaisen pohjoispään ja rauhallisemman eteläpään välissä. Hyötypuutarhana sen tarkoitus on myös kasvattaa suomessa pärjääviä omenoita, päärynä-, tai kirsikkalajikkeita ravintolan keittiöön. Hiekkarannan ja leirintäalueen viherkentän kanssa se loisi myös visuveden asukkaille ulkotiloja vapaa-ajan viettoon.

Tontin eteläpäähän sijoittuva leirintäalue on suunnattu vierailijoille, jotka haluavat viettää hieman enemmän aikaa Visuveden alueella. Porrastetut telttapaikat ovat paikalla olevan rintein inspiroimia, ja niiden rakenne mahdollistaa järvinäkymiä suuremmalle määrälle telttailijoita. Kelluvia vuokramökkejä on suunniteltu myös eteläpäähän tonttia. Mökkien tarkoituksena on luoda rauhallisempi vaihtoehto pohjoisen veneilijöille tarkoitettuihin mökkeihin. Niistä luonnollisesti myös avautuu erilainen näkymä sekä järvelle että vanhan tehtaan alueelle.

Kuva 20 Ehdotus 1 Havainnekuva tontin eteläpään suunnittelusta

5.3 Pienpanimo

Tukkihautomon altaaseen suunnitellaan tilaa, joka mahdollistaa pienpanimotoimintaa. Tilaajan toiveesta ja Visuveden panimohistorian takia, panimotilojen sijoittaminen oli selkeä yritystoiminnallinen tavoite.

Panimotilojen mitoittamiseen ja sen aputilojen sijoitteluun käytettiin Antti Tornqvistin Pienpanimon perustaminen Suomessa. 2018. Opinnäytetyö. Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu. Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelma. Koska pienpanimotoiminta määritellään alle 15 000 000 litraa vuodessa tuotavaksi, emme nähneet tarvetta mitoittaa laitteistolle suurempia tiloja (Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta 10.4.2015/383.) Koska pienpanimotilat on tarkoitettu nähtäväksi, ajattelimme että mahdolliset laajennukset voisivat tapahtua aluetta ympäröiviin rakennuksiin ilman.

5.4 Ravintola

Ravitsemisliikerympäristön suunnittelulla tuetaan liikeideaa; imagoa, viihtyisyyttä ja toimivuutta, ja tätä kautta asiakasvirtaa, joka takaa taloudellisen menestyksen. (RT 94-11164, 2014. 4.)

Ehdotukseen on suunniteltu ravintola- ja cateringtoimintatilaa. Ravintola- ja sen aputilat on ehdotuksessa 1 sijoitettu ylemmän kerroksen konehalliin, sen laajuuden, helppokäyttöisyyden ja näkymien takia. Ravintolatilat sisältävät keittiön aputiloineen, ruokasalin, baaritiskin ja lounge-alueen. Ravintolalla ei ole erillisiä wc-, tai narikkatiloja, vaan käytettävissä on lähelle sijoittuvat sisäänkäynnin tilat.

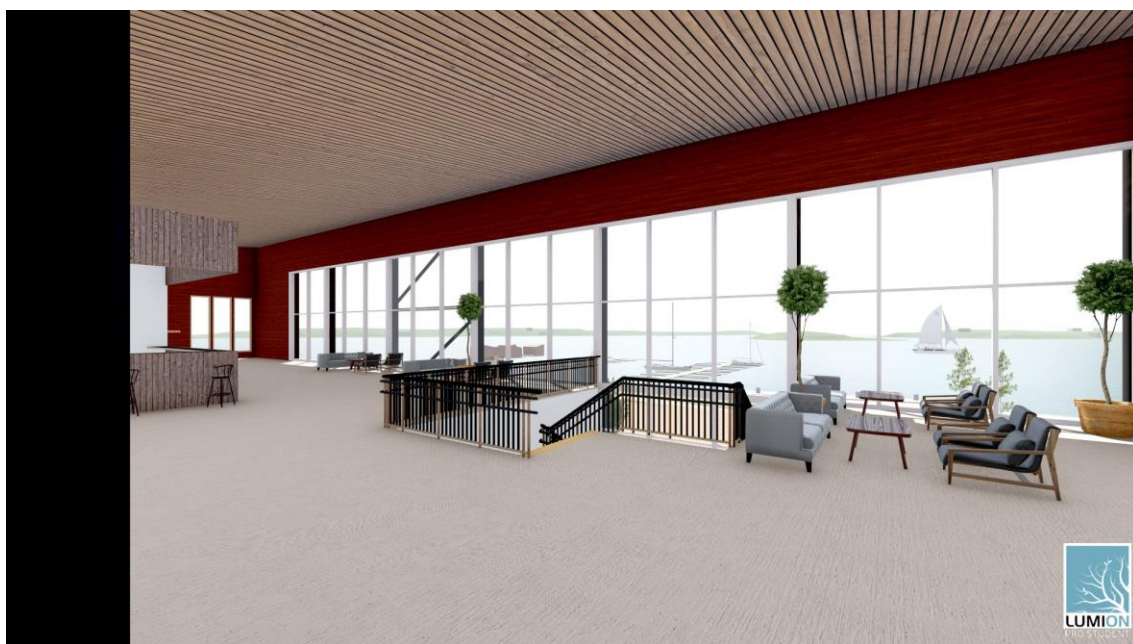
Suunnittelulla haluttiin mahdollistaa useamman yksityisen, sekä julkisten tapahtumien järjestämisen rakennuksessa yhtäaikaaisesti, sekä laajentaa tilojen käyttöastetta lähes ympärivuorokautisessa käytössä.

Ravintolan laajuus ja kapasiteetti on suunniteltu niin, että se palvelisi alueella majoittuvia, vierailevia asiakkaita, lähellä asuvia ja alueen työntekijöitä laajamittaisesti.

Suunnittelussa on huomioitu ravintolan mitoitusta, toiminnallisuutta, sisustuksellisuutta, turvallisuutta ja esteettömyyttä noudattaen RT-korttia Ravintolat ja kahvilat RT 94-11164.

Kuva 21 Ehdotus 1. Visualisointi. Sisäänkäyntitilasta näkymä ravintolan puolelle

Kuva 22 Ehdotus 1. Visualisointi. Ravintolan näkymä järvelle

Konehallin laajuus on 543 m² ja ravintolan mitoituksellinen osuus on 162 m²
Ravintolan ja sen aputilojen mitoituksessa on huomioitu muuntojoustavuus eri-
laisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä.

6 Ehdotus 2 – Taide- ja kulttuurikeskus

6.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio

Ehdotuksen kaksi suunnittelussa halusimme avartaa näkemystämme enemmän rakennuksen ulkomuodon mahdollisuuksista, pitämällä kuitenkin tietynlaisen järjestyksenkäypäisyyden mielessä. Koska alueelta löytyy vanhoja perinteisiä ja historiallisia kohteita, emme halunneet tämän hukkuvan niiden rinnalle, vaan nostaa sen profiilia modernisoimalla sitä rajusti.

Ehdotukseen halusimme sisällyttää yhden paikkahistoriallisesti merkittävimmistä asioista, eli taiteen. Ruoveden alue on tunnettu muun muassa Axel Gallen Kallelan ja Johan Ludvig Runebergin teoksista. Kallelan rakentama kesäateljee on noin kahdeksan kilometrin päässä Ruoveden keskustasta, ja Runebergin asuttama Ritoniemen kartano sijaitsee aivan Ruoveden keskustan tuntumassa. Molemmissa kohteissa on toiminut taiteilijoita kunnioittavaa toimintaa näyttelyistä aina teatteriesityksiin asti.

Visuveden ohi seilaava Tarjanne on Tampereen Näsijärveltä lähtevä laiva, jonka reittiä kutsutaan Runoilijan reitiksi, suomalaisen runotaiteilija Runebergin mukaan.

Ruoveden ajasta tulikin Runebergille yksi tärkeimmistä innoittajista.

(Runeberg tänään. 2020) Sen sanotaan inspiroineen molempia taiteilijoita, joka näkyy myös heidän teoksissaan.

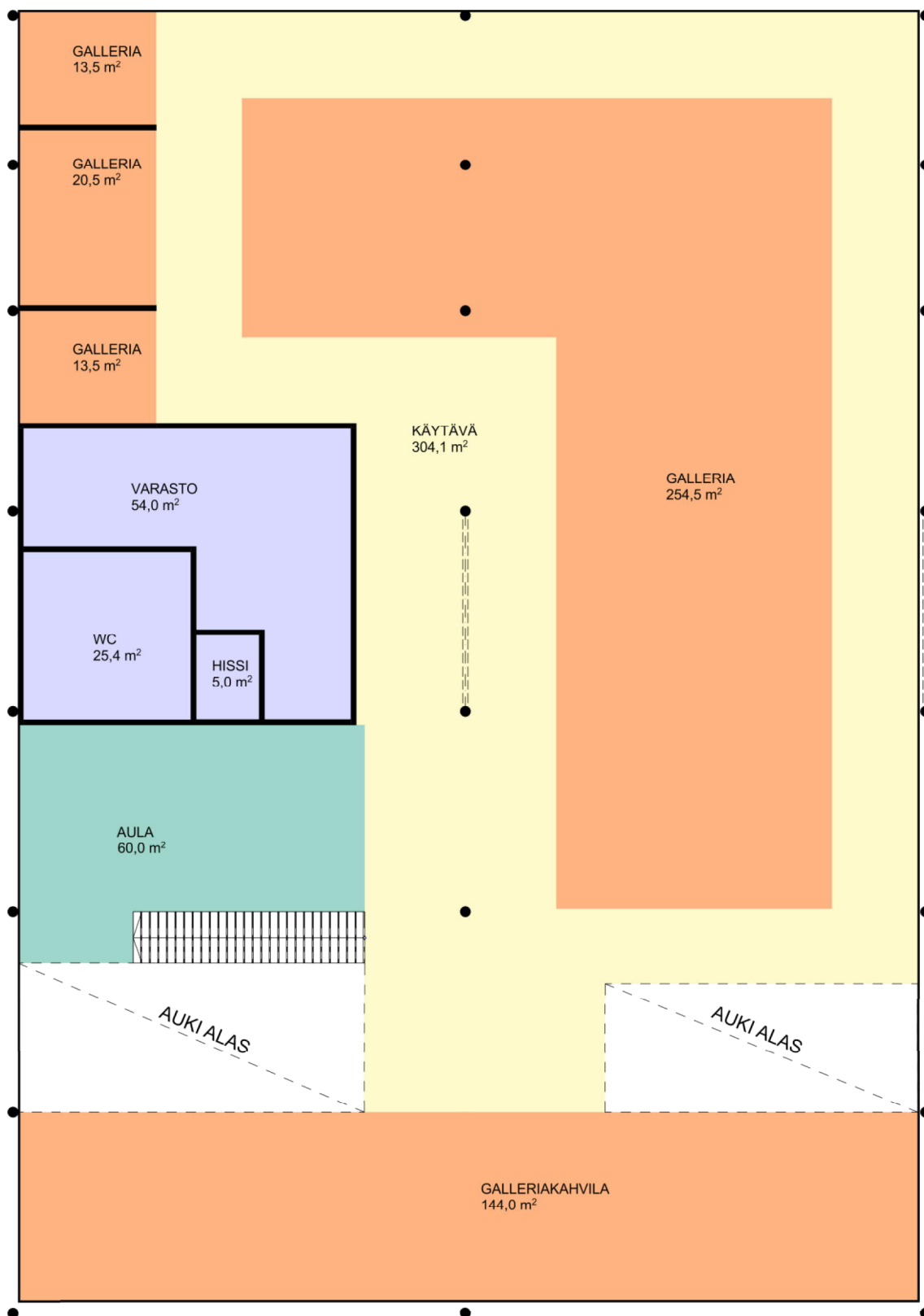

Kuva 23 Havainnekuva tontin suunnittelusta

6.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet

Ehdotuksessa on taiteen eri aloille suunniteltuja tiloja eri kerroksiin. Ensimmäiseen kerroksessa on tanssi/teatteriharjoituksia ja -esiintymistä varten, soittotiloja erilaisille muusikoille, taidetiloja maalailuun, piirtämiseen tai veistelemiseen. Toisesta kerroksessa on galleriatilaa näyttelyitä varten. Tiloista suunniteltiin mahdollisimman joustavia ja myös sen takia ehdotuksesta löytyy myös paljon avaraa tilaa.

Rakennuksen pääsisäänkäynti on sijoitettu ylemmään kerrokseen, länsipuolelle, lähes keskelle rakennusta, ja kulku tapahtuu suoraan galleriantilan avaraan aulaan. Alemman kerroksen sisäänkäynnit on sijoitettu rakennuksen itäpäätyyn ja eteläpäätyyn, joka vie rakennuksen toiminnallisiin osiin. Ylemmän kerroksen galleria ja alemman kerroksen toiminnalliset tilat on erotettu niin, etteivät ne häiritsisi toinen toisiaan.

Kuva 24 Taide- ja kulttuurikeskuksen 2.kerros

Kuva 25 Taide- ja kulttuurikeskuksen 1.kerros

6.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet

Alkuperäiseen runkoon sovitettuna rakennuksen ulkomuoto on vaihteleva ja pilvimäinen. Sen tuli erottua selkeästi myös järveltä päin ja kutsua lähempään tarkasteluun puiden lomasta näkyviltä osilta. Sisätilojen pintamuoto noudattaa rakennuksen ulkomuotoa, jonka tarkoitus on luoda sisätiloihin elämyksellisen kokemuksen yhdessä taiteen kanssa. Alemmassa kerroksessa tilat on jäsennelty toiminnoittain eri puolille rakennusta, jotka yhdistyvät keskellä oleviin monikäyttöauloihin.

Kuva 26 Ehdotus 2. Havainnekuva alueesta ja rakennuksesta.

6.2 Rakennuksen ympäristö

Rakennuksen lähetyville sijoitettu veistospuisto on ajateltu galleriatilan jatkeeksi sellaisille töille, joiden koko tai näkemys rajoittavat sen sisätiloihin sijoittamista. Tontin perälle on sijoitettu kesäteatteri, sekä järvelle laiturimökkejä.

Puistovyöhyke on suunniteltu kumpuilevaksi ja vaihtelevaksi maastoksi. Tällä tavalla näköetäisyyksien lyhentäminen tuo alueelle yksityisemmän tunnelman. Sieltä on helppo löytää puun varjosta itselle paikka, minne voi istua piirtelemään tai nauttimaan ympäröivästä luonnosta.

7 Ehdotus 3 – Metsätaloushistoriallinen keskus

7.1 Ehdotuksen pääpiirteet ja inspiraatio

Metsätaloushistoriallisen keskuksen inspiraatio ei voisi lähempää tulla. Rakennus on itse osa paikallista metsätaloushistoriaa. Vaikka 2000-luvun alussa rakennettu tukkihautomo on suhteellisen uusi lisäys historian kaareen, niin metsien kaupallista käyttöä on harjoitettu alueella pitkään. Ensimmäisiä merkkejä siitä Ruoveden alueella on ainakin 1800-luvun puolivälistä lähtien, kun alueelle perustettiin ensimmäisiä sahoja ja maanomistajilta ruvettiin ostamaan puutavaraa. (Kulla 2017, 22-23.) Vaikka ehdotuksen nimessä käytämmekin historia-sanaa, tarkoituksena ei ole mieltää ehdotusta pelkästään museoksi, joka esittää kävijöille mennyttä aikaa. Tarkoituksena on enemmänkin rakentaa keskus, johon ihmiset voivat tulla oppimaan ja syventämään yhteyttään suomen luontoon. Paikkakunnalla vierailevat voivat tulla oppimaan alueen roolista suomen metsätaloushistoriassa ja koululaiset voivat tulla sinne oppimaan metsistä ja niiden tärkeydestä. Metsätyöläisille ja metsien omistajille keskuksessa voidaan järjestää metsänhoitoon liittyviä koulutuksia.

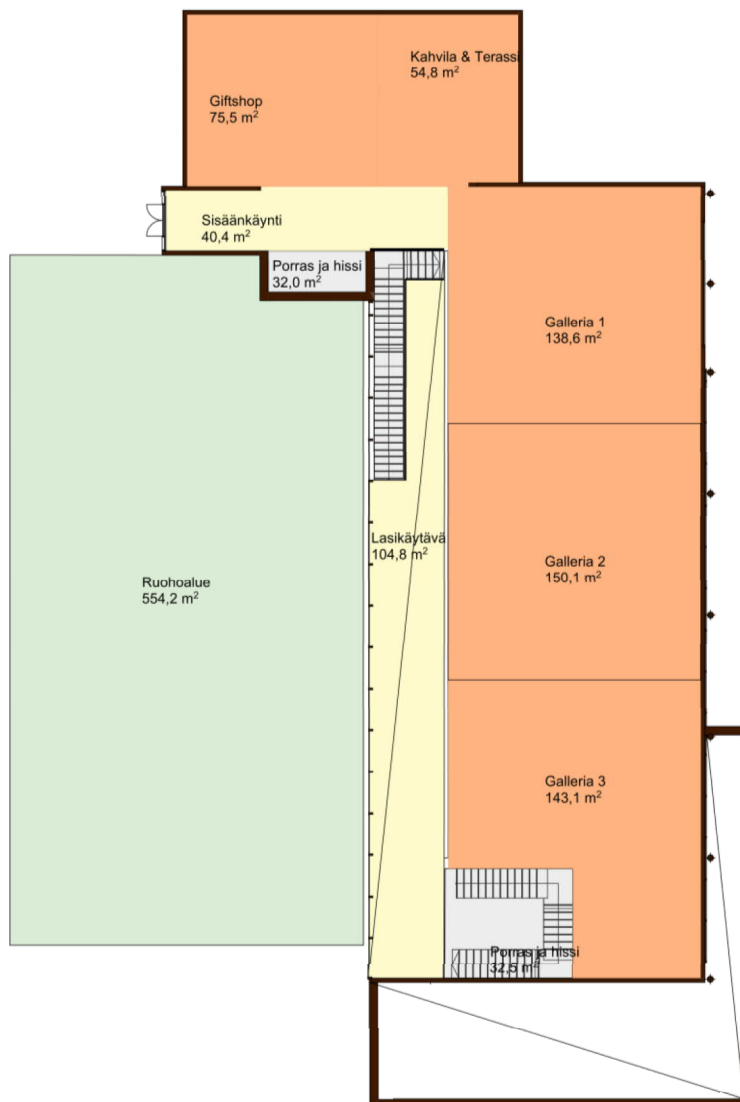
Sisätiloiltaan ehdotuksessa pyritään pitämään toisen kerroksen tilat avarina näyttelytiloina. Järvinäkymän lisäksi, altaan ja konehallin välinen käytävätila ensimmäisessä kerroksessa muutetaan kaksikerroksiseksi lasitetuksi porrastilaksi, joka tuo valoa altaan tiloihin. Alemmassa kerroksessa puru, tasauspätvät ja kuoret, sekä tekniikkatilojen aukeaminen järvelle päin hyödynnetään tekemällä niistä ulkotiloihin laajentuvia.

Ulkotilojen roolina on tukea sisäistä toimintaa, mahdollistaa suurempia tapahtumia, ja luoda myös tilaa paikallisten ajanviettoon. Pääpiirteittäin se jakautuu ehdotuksessa torialueeseen, tapahtumakenttään ja arboretumiin.

Ehdotuksena metsätaloushistoriallinen keskus ylläpitää Visuveden identiteettiä metsäteollisuuden pitkäaikaisena toimijana, ja auttaa paikkakuntaa muistamaan oman historiansa.

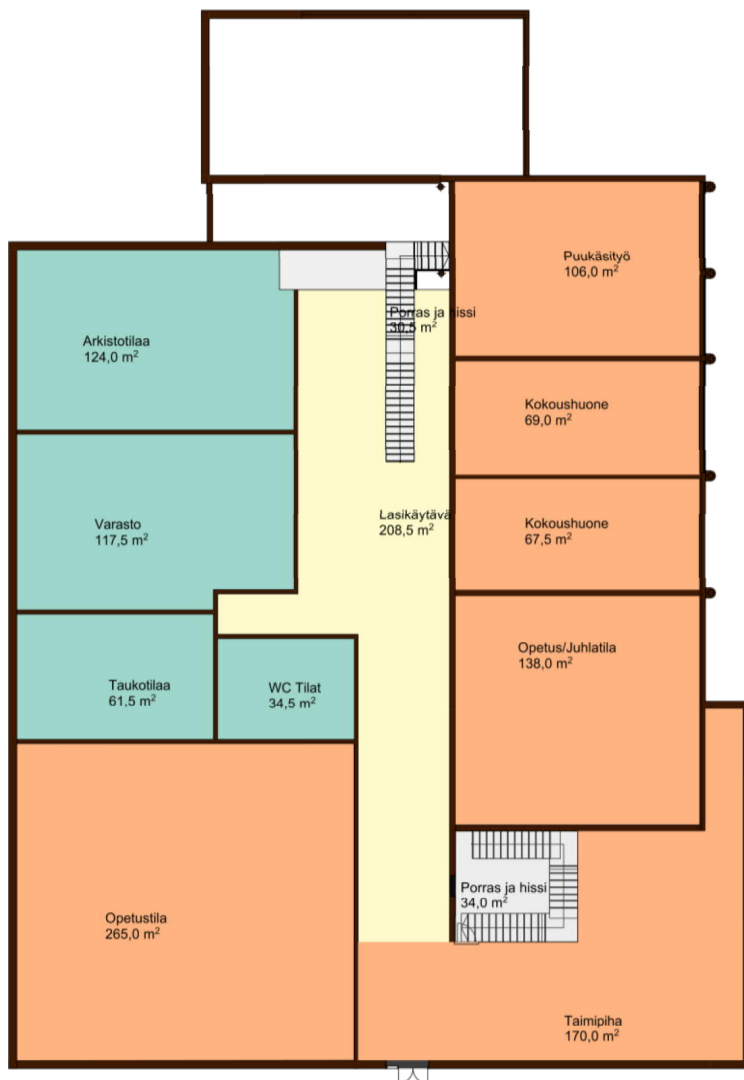
7.1.1 Toiminnalliset pääpiirteet

Toiminnallisesti rakennuksen sisäänkäynti on sijoitettu altaan ja konehallin pohjoispäättyyn toiseen kerrokseen. Näin sisäänkäynti palvelee sekä länsipuolen parkkipaikalta saapuvia, että itäpuolelta järveltä saapuvia vierailijoita. Sisäänkäynnin aulatiloista on suora näkymä järvelle, ja vasemmalla puolella on giftshop ja kahvila. Oikealla on suuri kaksikerroksinen lasikäytävä, josta on käynti alempaan kerrokseen portaiden kautta. Suoraan edessä on näyttelytilat, jotka on jaettu kolmeen osaan ja ne vievät suurimman osan vanhan konehallin tiloista. Galleriatilojen eteläpäässä on myös toinen porraskäynti alempaan kerrokseen.

Kuva 27 - Metsätaloushistoriallisen museon 2. kerros

Alakerran tilojen toiminnallinen tarkoitus on tukea yläkerran tiloja ja luoda myös yhteys ulkotiloihin. Altaan luoteispäättyyn sijoitetut varasto- ja arkistotilat tukevat galleriaa aputiloina, kun taas järvenpuoleiset opetus- ja puukäsityötilat tukevat aiheisiin syventymistä. Puukäsityötilojen sijoitus ulkoseinälle nähtiin tärkeäksi, jotta suuren autotallimaisen oven kautta on helpompi siirtää materiaaleja ja valmiita töitä. Suuri ovi mahdollistaisi myös sen, että kävijät voivat katsoa työntekoa turvallisen etäisyyden päästä ulkoa, tai että pajan eteen voidaan järjestää helposti kokeilupisteitä puukäsityötä varten. Rakennuksen eteläpähän sijoitettu taimipihatila on paikka missä voidaan palata kirjaimellisesti metsän alkujuurille, sillä siellä kasvatetaan erilaisten metsäkasvien taimia. Vierailunsa päätteeksi kävijät voivat ottaa puuntaimen mukaan ja jatkaa oppimista kotona.

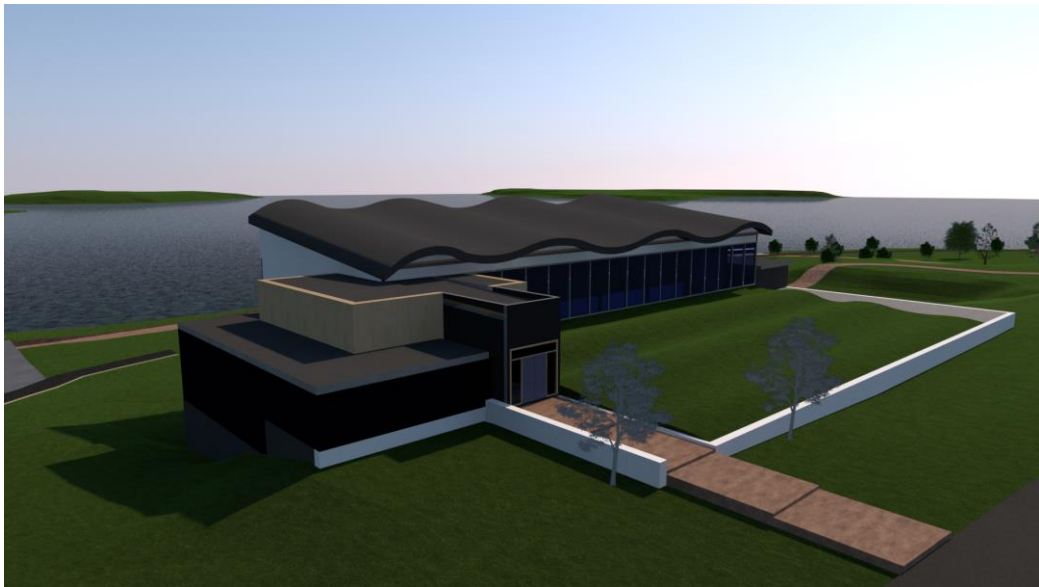

Kuva 28 – Metsätaloushistoriallisen museon 1. kerros

7.1.2 Arkkitehtoniset pääpiirteet

Arkkitehtonisesti ehdotuksessa haluttiin löytää tapa tasapainottaa ja yhtenäistää altaan ja konehallin kahta isoa rakennusmassaa. Toisin kuin ehdotuksessa kaksi, halusimme kuitenkin pyrkiä säilyttämään rakennuksen alkuperäistä muotoa, joka tekisi projektista rahallisesti vähemmän vaativan. Rakennuksen kumpaankin päähän lisätään kaksi rakennusmassaa, jotka tasoittavat altaan ja konehallin välisiä korkeuseroja. Kattomuodon muuttaminen aaltoilevaksi ottaa huomioon alkuperäisen rakennuksen kantavat pilarit ja niiden jaon, mutta samalla antaa selvän visuaalisen merkin muutoksesta. Aaltomaisuus pehmentää myös julkisivun teollista ilmettä järveltä päin katsottuna.

Rakennuksen pohjoispäädyn massa sisältää sisäänkäynnin, kahvilan ja giftshop-tilat. Sen porrastuva rakenne luo tasapainoa konehallin korkean seinän ja altaan matalan massan välille.

Kuva 29 - Ehdotus 3 rakennuksen pohjoispääty

Rakennuksen toiseen pätyyn lisättävä massa puolestaan muuttaa tukkihautomon alkuperäisen suuren seinäpinnan rauhallisemmaksi. Kaksi kerrosta korkea tila yhdistää kerrokset tilallisesti, mutta koska se ei kohoa yhtä korkealle kuin katto, se poistaa järvenpuoleisesta julkisivusta sen korkeaa muurimaisuutta.

Kuva 30 Ehdotus 3 rakennuksen eteläpäätty

Materiaalivalinnat voivat myös mahdollistaa tämän uudelleenkäytön peilausta. Lasitettu sisäänkäynti ja 2-kerroksinen käytävä rakennuksen länsipuolella lisäävät tiloihin valoisuutta, mutta myös ovat selkeästi uusia osia rakennuksesta. Puuverhoilu kahvion ja giftshopin ulkokuoressa taas sopii teemallisesti metsätalouteen; teemaa voitaisiin jatkaa myös sisätiloissa. Järvelle päin ensimmäisen kerroksen rakenteet verhoillaan kivellä, joka luo jyrkyyden tunnetta ja peilaa monien suomalaisten metsien kivikkoista perustaa.

7.1.3 Tilojen käyttötarkoitukset

Näyttelytilojen jakaminen kolmeen osaan tekee niistä muuntojoustavia, joka on tärkeää nykyaikaisten museoiden vaihtelevissa näyttelyissä. Tilat voisi esimerkiksi jakaa oppimistyypeittäin, jossa yhdessä olisi perinteinen galleriatila, toisessa virtuaalitodellinen kokemus, ja kolmannessa työkoneita joihin kävijät saavat koskea. Esimerkkinä virtuaalitodellisuuden kokemuksesta voisi kuvitella tilan, jossa

VR- tai AR-lasit päässä voisi katsoa ikkunasta järvelle ja nähdä miltä järvi on näyttänyt, kun se on täynnä tukkeja tai koneet liikuttavat niitä ympäri tehdasaluetta eri jalostusten tarpeisiin. Päätä kääntämällä voisi nähdä kuinka kuoritut tukit liikkuvat liukuhihnaa pitkin viereiselle vaneritehtaalle, jonka piipusta tulee savua.

Opetustiloihin tulee toimintoja, joissa vieraileville ryhmille voidaan opettaa joko alueen historiasta tai metsän biologisesta elämästä syvällisemmin. Näihin voisi sisällyttää projektoreita, laboratoriotiloja, tai perinteisempiä näyttelyitä. Puukäsityötilat taas voisivat antaa fysikaalisen tavan käsitellä puutavaran siirtymistä metsistä käyttötavaroiksi.

7.2 Museon ympäristö

Museon ympäristön toimintojen tarkoitus on tukea sisätilojen toimintoja ja luoda ulkotiloja joihin toimintaa voi laajentaa. Rakennuksen idän puoleiselle edustalle tulee terassialue, joka on tarkoitettu monimuotoiseen käyttöön. Siellä voisi mahdollistaa ihmisille fyysisen kosketuksen historiaan, antaen vierailijoille tilaisuuden kokeilla tukkien sahausta käsin (kuva 24), puun käsittelyä piilukirveellä, tai myytävien halkojen lastausta proomuihin. Myös pienimuotoisia näytöksiä missä vanhat ammattilaiset näyttävät kuinka vanhat työkoneet toimivat voisi siellä toteuttaa. Esimerkiksi vanha raamisaha, jota pieni höyrykone pyörittää olisi hyvä tapa opettaa visuaalisesti oppivia puunjalostuksen historiasta.

Kuva 31 - Tukkien sahaus (Paulaharju S. 1913)

Uimarannan lähistölle luodaan tapahtumakenttä. Kenttää voi hiljaisempina aikoina käyttää liikunnan ja urheilun harrastamiseen, luoden esimerkiksi teemaan liittyvän kuntosalin. Painot olisivat tietenkin luonnon inspiroimia kuten tukkeja ja kiviä. Kun alueelle haluttaisiin järjestää isompia tapahtumia, voisi kentän alueelle pystyttää katsomoalueita ”highland games” ja ”logger sports” tyyppisiä kisoja varten. Logger sports kisoissa uimarantaa voisi käyttää tukkijätkä kilpailussa, jossa toinen yritetään pyöryttää veteen tukin päältä.

kuva 32 Ehdotus 3 Havainnekuva tontin suunnittelusta

Tontin eteläpähän istutetaan eri puulajeja, joista muodostuu ajan myötä suomalaisten lajien arboretum. Arboretumin halki luodaan luontopolku, johon voisi sisällyttää erilaisia suomalaisia metsämaisemia. Vierailija voisi siirtyä kivisestä maastosta hiekkaiseen, ja mahdollisesti isojen kivien avulla jopa kallioiseen.

Vaikka tässä ehdotuksessa keskitytään tontin omiin toimintoihin, niin paikallista metsätaloushistoriaa löytyy alueelta paljon. Siihen tutustumiseen voisi museolta tehdä kävely-, pyöräily-, tai venekierroksia.

8 POHDINTA

Suunnittelun pyrkimyksenä on tuoda Visuvettä lähemmäksi ihmisiä. Se saavutetaan antamalla paikallisille ja lähialueiden vierailijoille jotain, minkä takia on mukava palata aina uudelleen. Alueen monipuolisuuden lisääminen, sen yhdistäminen voimakkaammin alueen matkailu- ja kulttuuritoimintoihin. Visuveden tuominen lähemmäksi ihmistä, koska tuntuu, että tällä hetkellä se on monille vain ohikulkureillä.

Kolmen ehdotuksen kokonaisuus on meidän mielestämme selkeä ja selittää tehdyt päätöksiä teemojen ratkaisuihin. Tällä tavalla tilaajan on mahdollisuus löytää itsellensä parhaimpia asioita ja ehkä jopa yllättyä siitä, mitä me olimme keksineet. Suunnittelullisesti kompromissejakaan ei tarvinnut tehdä, sillä tilaa tuntui olevan välillä liikaakin. Rakennus tarjosi todella paljon mahdollisuuksia, joista suurimmat pääpiirteet olivat selkeitä alusta alkaen.

LÄHTEET

Google Maps. 2020. Reitti Tampereelta Visuvedelle. Luettu toukokuu 2020. <https://goo.gl/maps/eVCs8Sj3JsaM6JTS6>

Google Maps. 2020. Visuveden sijainti. Luettu toukokuu 2020. <https://goo.gl/maps/91PbBBcowmcm4qb6>

Jalkanen, K. 2013. Energiankulutuksen ja lämmön talteenoton valvonta Cromi®-automaatiojärjestelmässä: UPM Savonlinnan vaneritehdas. Automaatiotekniikan koulutusohjelma. Savonia-Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot. 14.7.1929. Tampereen Sanomat n:o160., s4. Visuveden sahan mainos. Katsottu 10.6.2020. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1765625?page=4>

Kulla J. 2018. Kahden läänin kylä, Visuveden seudun historiaa vuoteen 1917. Visuvesi: Visuveden kyläyhdistys

Kulla J. 2017. Ruoveden sahat. Visuvesi: Jussi Kulla.

Maanmittauslaitos. Kansallisen maastotietokannan laatumalli. Korkeusmallit. Versio 1.3. 26.10.2016. Luettu 25.4.2020 https://www.maanmittauslaitos.fi/sites/maanmittauslaitos.fi/files/attachments/2017/05/KMTK_korkeusmallit_laaturakastikirja_2017-01-02.pdf

Maanmittauslaitos. Korkeusjärjestelmä N2000 E2051. 7/2007. https://www.maanmittauslaitos.fi/sites/maanmittauslaitos.fi/files/old/N2000_Valtakunnallinen_korkeusjarjestelma.pdf

Närhi, J. 2020. Visuveden teollisuusalueen asemakaavamuutos. Tampere: FCG Suunnittelu ja tekniikka OY.

Oulun kaupunki. Korkeusjärjestelmä muuttuu. 22.11.2012. Luettu 25.4.2020 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=f0b1d26c-952f-44e8-920e-24cb2ab332f2&groupId=64186

Paulaharju, S. 1913. Tukkien sahaus. Museoviraston kuvakokoelma: Kansatieteen kuvakokoelma. https://www.kuvakokoelmat.fi/pictures/view/KK3490_1576

Poutanen M. Suomen uusi korkeusjärjestelmä N2000. Maankäyttö 4/2006. Luettu 25.4.2020. http://www.maankaytto.fi/arkisto/mk406/mk406_970_poutanen.pdf

Runeberg tänään. Luettu 19.5.2020 http://www.runeberg.net/fin/c_2_7.html

RT 94-11164. 2014. Ravintolat ja kahvilat. Helsinki. Rakennustietosäätiö

Ruoveden kunta. Kalela. Luettu 19.5.2020. <https://www.ruovesi.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuri/kalela/10155>

Tornqvist A. 2018. Pienpanimon perustaminen Suomessa. Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö

Valvira Alkoholi - Twitteritili. Pienpanimoiden oluen valmistus 1997-2017. 4.4.2020. <https://twitter.com/ValviraAlkoholi/status/981405155303227392?s=20>

Yle Uutiset. Pirkanmaan kansallispuistoissa kävi viime vuonna aiempaa enemmän väkeä – Helvetinjärvi tuplasi kävijämäärän. 22.1.2020. Luettu 4.6.2020 <https://yle.fi/uutiset/3-11170366>

LIITTEET

Liite 1. Asemapiirustus 1:1000

Liite 2. Pohjakerros 1:100

Liite 3. Ylempi kerros 1:100

Liite 4. Rakennuksen poikkileikkaus 1:50

Liite 5. Visuveden teollisuusalueen asemakaavamuutos 1:2000

Liite 6. Ehdotus 1 – Aluesuunnitelma 1:1000

Liite 7. Ehdotus 2 – Aluesuunnitelma 1:1000

Liite 8. Ehdotus 3 – Aluesuunnitelma 1:1000

Liite 9. Ehdotus 1 – Pohjapiirustus 1.kerros

Liite 10. Ehdotus 1 – Pohjapiirustus 2.kerros

Liite 11. Ehdotus 2 – Pohjapiirustus 1.kerros

Liite 12. Ehdotus 2 – Pohjapiirustus 2.kerros

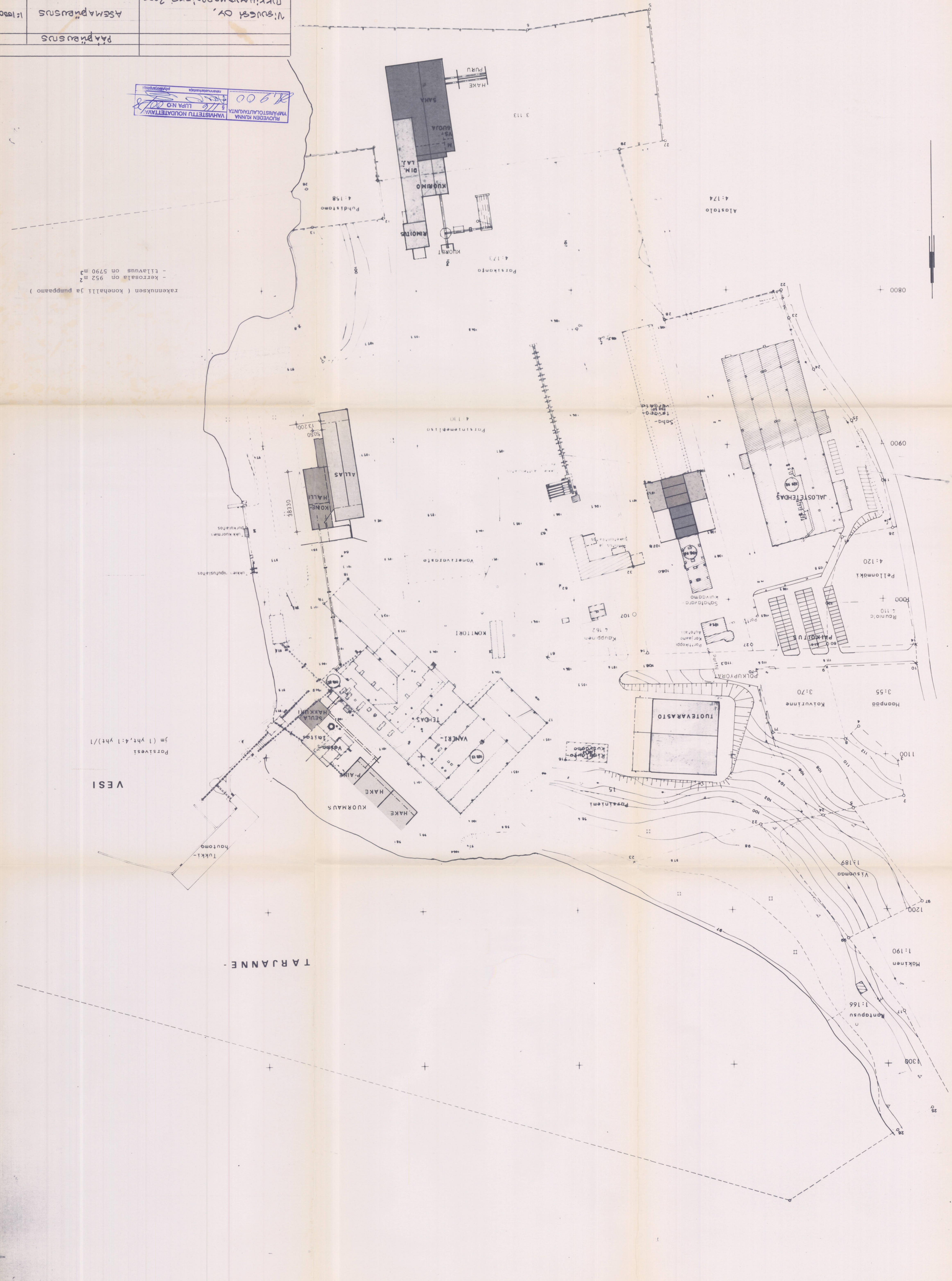
Liite 13. Ehdotus 3 – Pohjapiirustus 1.kerros

Liite 14. Ehdotus 3 – Pohjapiirustus 2.kerros

ARK 1.	07.07-00
Asennussuunnitelma	1:1000
Asennussuunnitelma	1:1000
Asennussuunnitelma	1:1000

YMPÄRISTÖSUUNNITELMA
LUPA N:o 8/2000
Rakennusvalvonta
Suomen Rakennusvalvonta

rakennuksen (konehalli ja pumppamo)
- kattoala on 952 m²
- tilavuus on 5790 m³

Porssiäest
1 yht. 4:1 yht./1

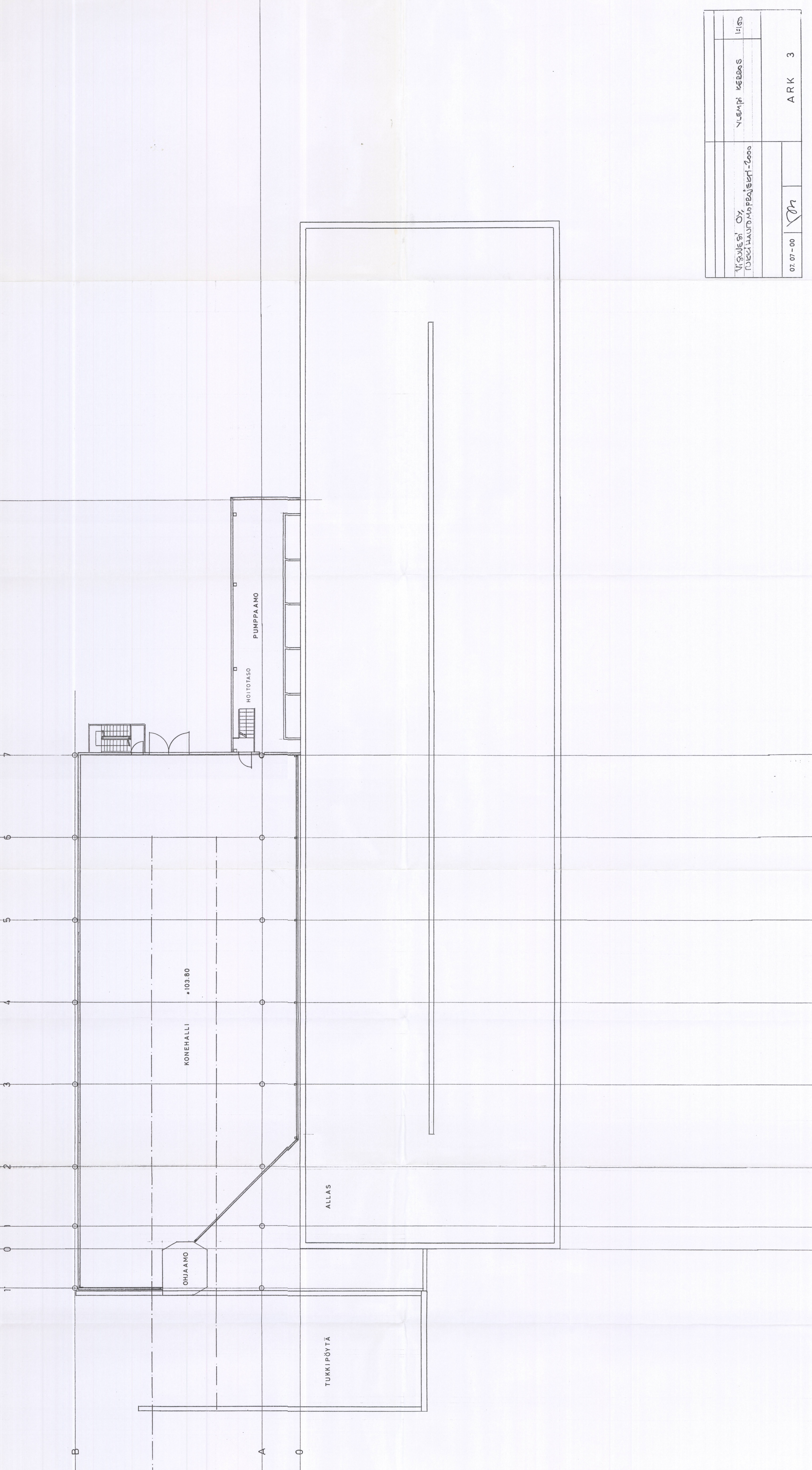
VESI

TARJANNE

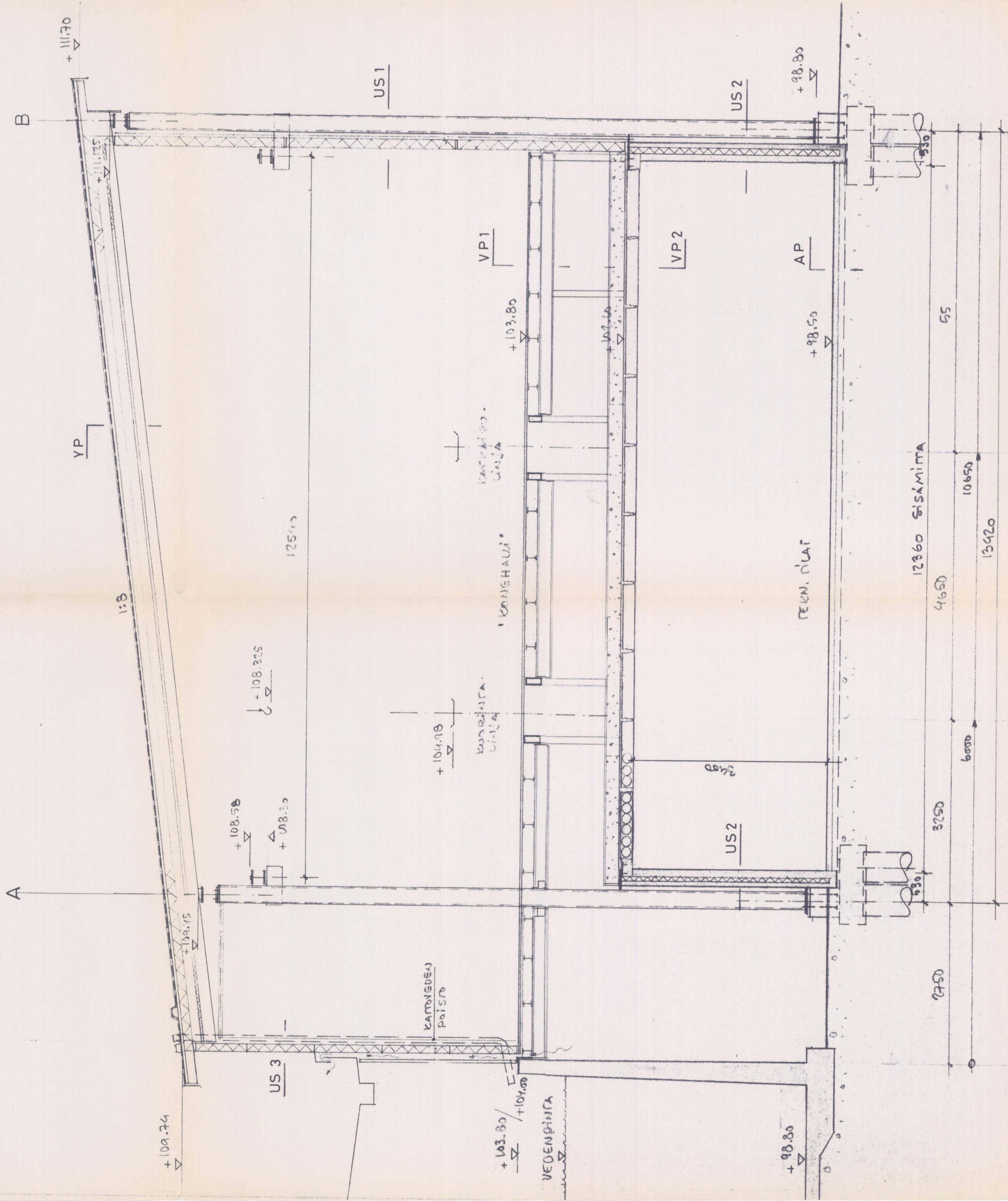
SUOMEN KIRJA
 KÄSIRKASTAMINEN
 89 00
 VAIKUTETTU HOIDETTAVANA
 LUENNON LUENNON
 KÄSIRKASTAMINEN

07.07.00	ARK 2
VIKARI OY	Perijäkeskus
TUUKKI HUUSIEN PERIJÄEN - 2008	1100

VIISUURIN OY	YLEMPI KERROS	I:150
TUKKIHAUTOMOPELLEKTI-2000		
07.07-00	ARK	3

RAKENTEET:

- Y P.**
- mineraalivillaeristeinen SFU - kattoelementti
- VP 1.**
- pinnoitettu vaneri 24 mm
- teräsrunko rakennesuunnitelmien mukaan
- VP 2.**
- Leca-soraeristys 300 mm
bitumihuopa
ontelolaatta 200 mm
- A P.**
- pinnoitettu maanvarainen teräsbetonilaatta 80 / 100 mm
valupaperi
tasausliette ja tiivistetty sora
- US 1.** puuelementti
- sisäpinnassa vaneri 9 mm
höyrynsuiku
vaakarunko 50·150 k. 600
gyproc tsi 9 mm
naulauslaudat / tuuletusväli
vaakapaneli 23·145
- US 2.**
- sisäpinnassa teräsbetoni 100 mm
lämöneristys 100 mm
teräsbetoni 80 mm
- US 3.**
- Rannila-panel seinäelementti 125 mm

RUIJEREN KUNTA
 YMPÄRISTÖLAINAKUNTA § 26 LUPA N° 0000
 28.9.00
 ympäristösuunnitelma
 Pohjanperälahti

PÄIJÄTÖN SUUS		1:50	
VIISURI OY RUKKIHAARAN PROJEKTI - 2000		RAKENNUSSEN PIKKUJÄIKKAUS	
07.07.00	90-	ARK 4	

RUOVEDEN KUNTA

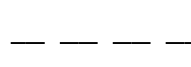

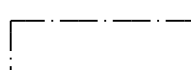
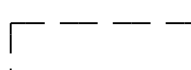
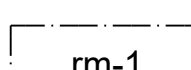
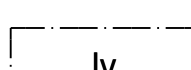
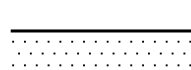
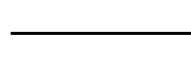

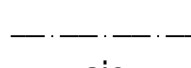
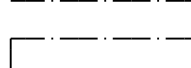
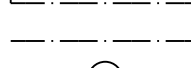
VISUVEDEN TEOLLISUUSALUEEN ASEMAKAAVAMUUTOS

30.1.2020
1:2000

Asemakaavamuutos koskee Visuveden kylän korttelin 52 osaa sekä erityis- ja vesialuetta.

Asemakaavamuutoksella muodostuu osa korttelista 52 sekä virkistys-, erityis-, vesi-, puutarha-, kasvihuone- ja katualueita.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
	Lähevirkistysalue.
	Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue. Alueelle saa sijoittaa majoitus- ja kokoustiloja sekä toiminnan edellyttämiä huolto- ja saunarakennuksia. Lisärakentamisessa täytyy ottaa huomioon alueen erityispiirteet.
	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
	Puutarha- ja kasvihuonealue.
	Vesialue.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.
KATU	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
240	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
I	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
e=0.45	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
	Rakennusala.
	Ohjeellinen rakennuksen paikka.
	Alueen osa, jolle saa sijoittaa kelluvia saunoja ja majoitusta palvelevia rakennuksia sekä niitä palvelevia laitureita, käyntisilloja, kiinnitysjärjestelyjä ja muita rakenteita.
	Vesialueen osa, jolle saa sijoittaa venelaitureita.
	Istutettava alueen osa.
	Katu.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa
	Ajoyhteys.
	Pysäköimispaikka.
	Maanalaisista johtoa varten varattu alueen osa.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Tonttikohmainen pohjatutkimus ja perustamistapalausunto on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

T-korttelin piha-alueet on päällystettävä vettä läpäisemättömällä materiaalilla.

Rakentamalla jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, on istutettava soveltuvin osin ja pidettävä huolitellussa kunnossa.

Rakennukset on sijoitettava vähintään 2 m päähän naapurin rajasta. Mikäli naapurit sopivat ja esittävät yhtenäisen suunnitelman, voi rakennusvalvontaviranomainen sallia rajalle rakentamisen. Alle 4 m päähän rajasta rakennettaessa tulee huolehtia palo-osastoinnista siten, ettei aiheuteta häiriötä naapurin rakentamismahdollisuuksille.

Radonriski on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa.

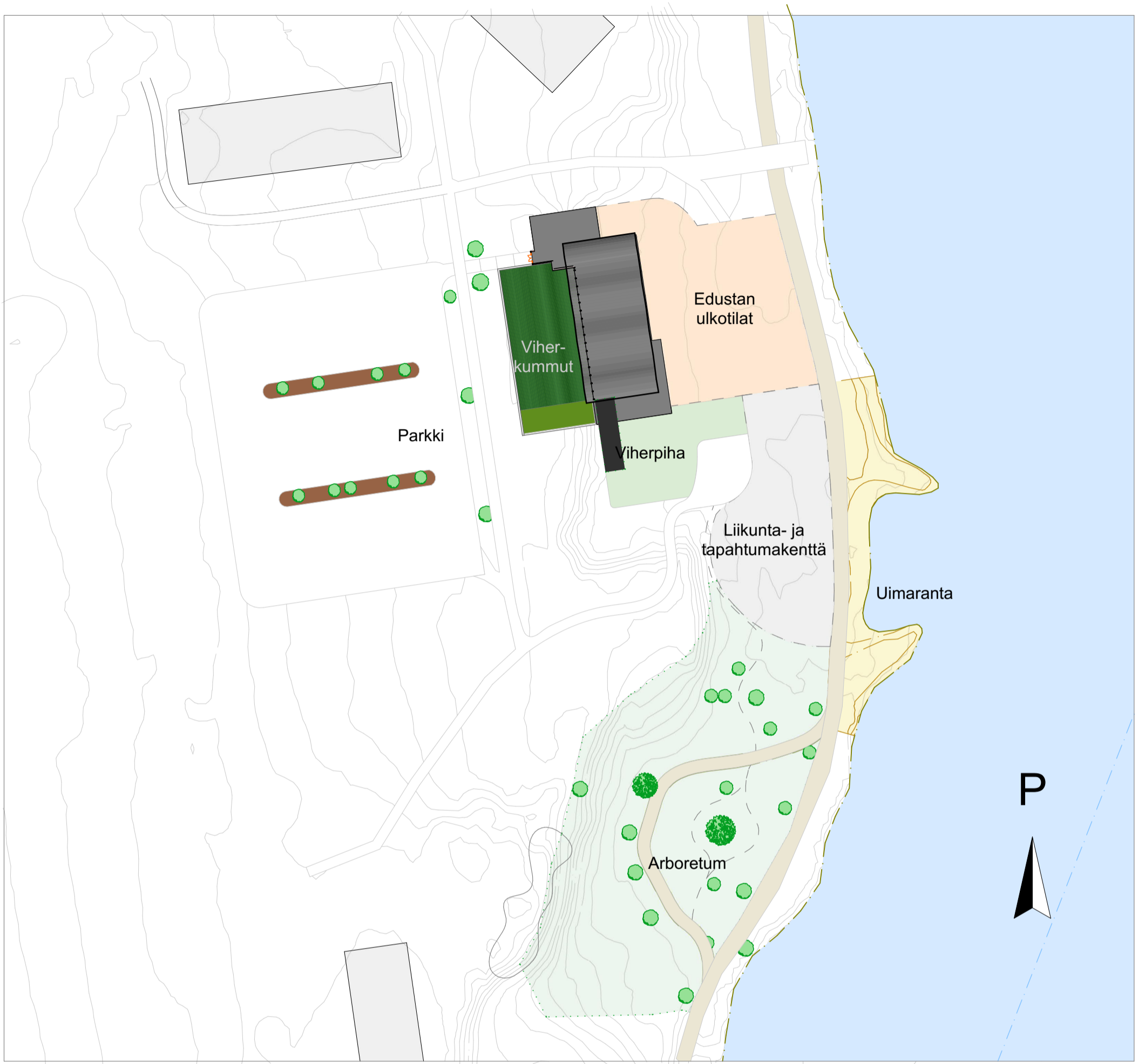
Rakentamisen vaatima pysäköinti on hoidettava korttelialueella. RM-1 -korttelialueella autopaikkoja on osoitettava vähintään 1 ap 80 kerrosalaneliömetriä kohti.

RUOVEDEN KUNTA	Voimaantulo Kunnanvaltuusto Kunnanhallitus Kaavan ehdotusaineisto nähtävillä Kaavan valmisteluaineisto nähtävillä Vireille (ymp.ltk. § 35)	16.5.2019
Visuveden teollisuusalueen asemakaavamuutos	Työnumero P36884 Suunnittelija Johanna Närhi, arkkitehti YKS-490 Piirtäjä Janne Pekkarinen, Ins. AMK	Päivämäärä 30.1.2020
	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy Hatanpäänkatu 1 A 33900 Tampere Puh. 0104090 www.fcg.fi	

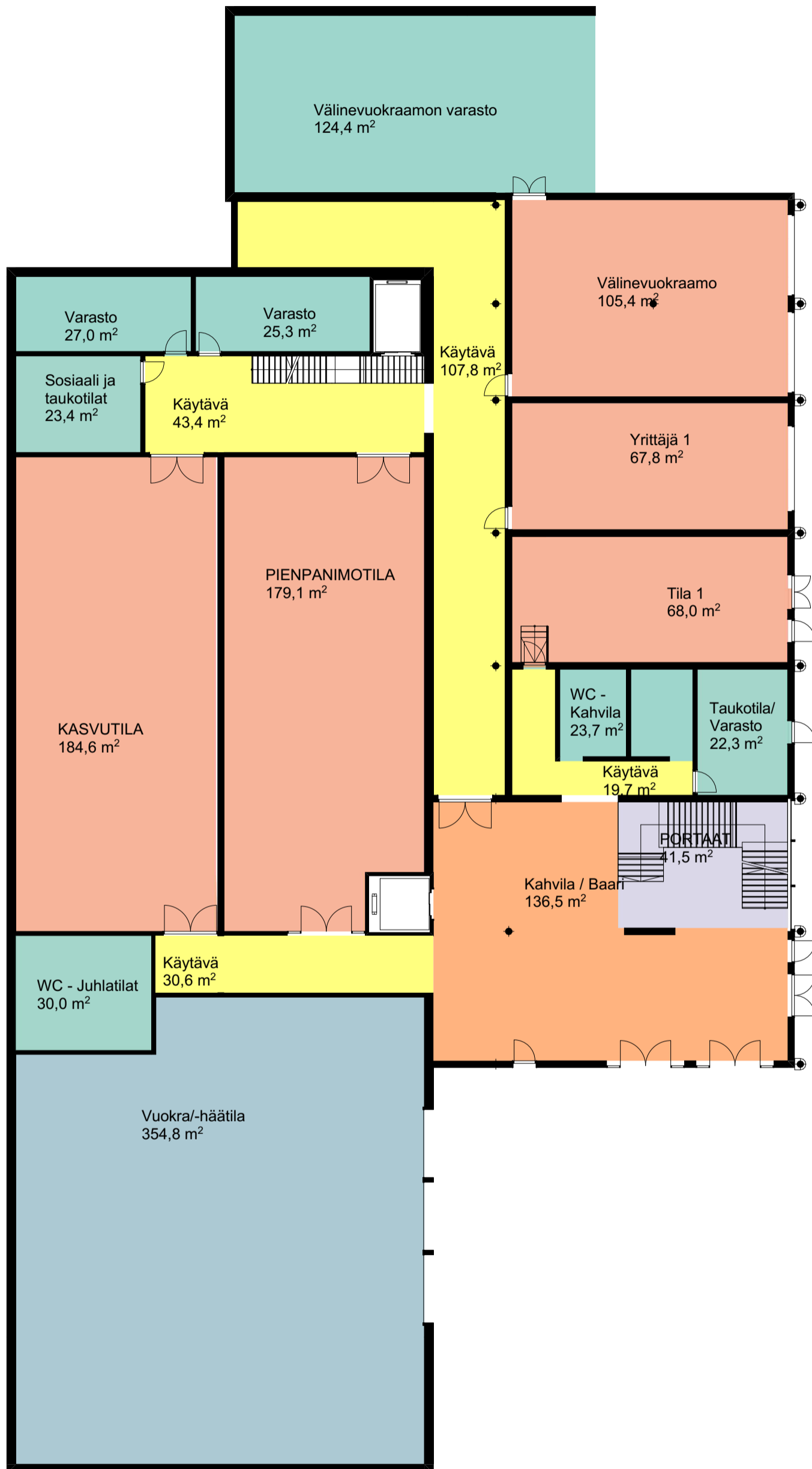

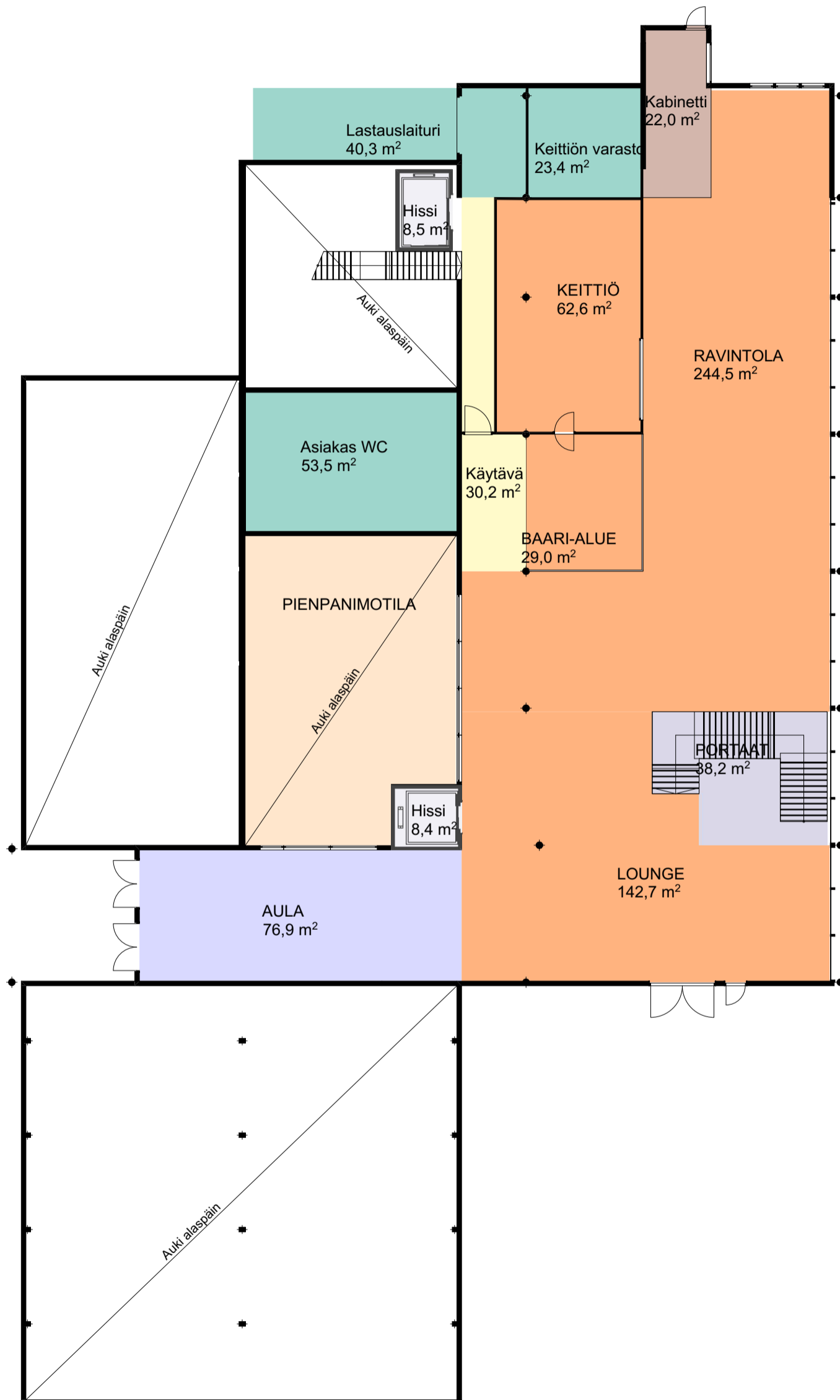

Aluesuunnitteluluonnos 1:1000

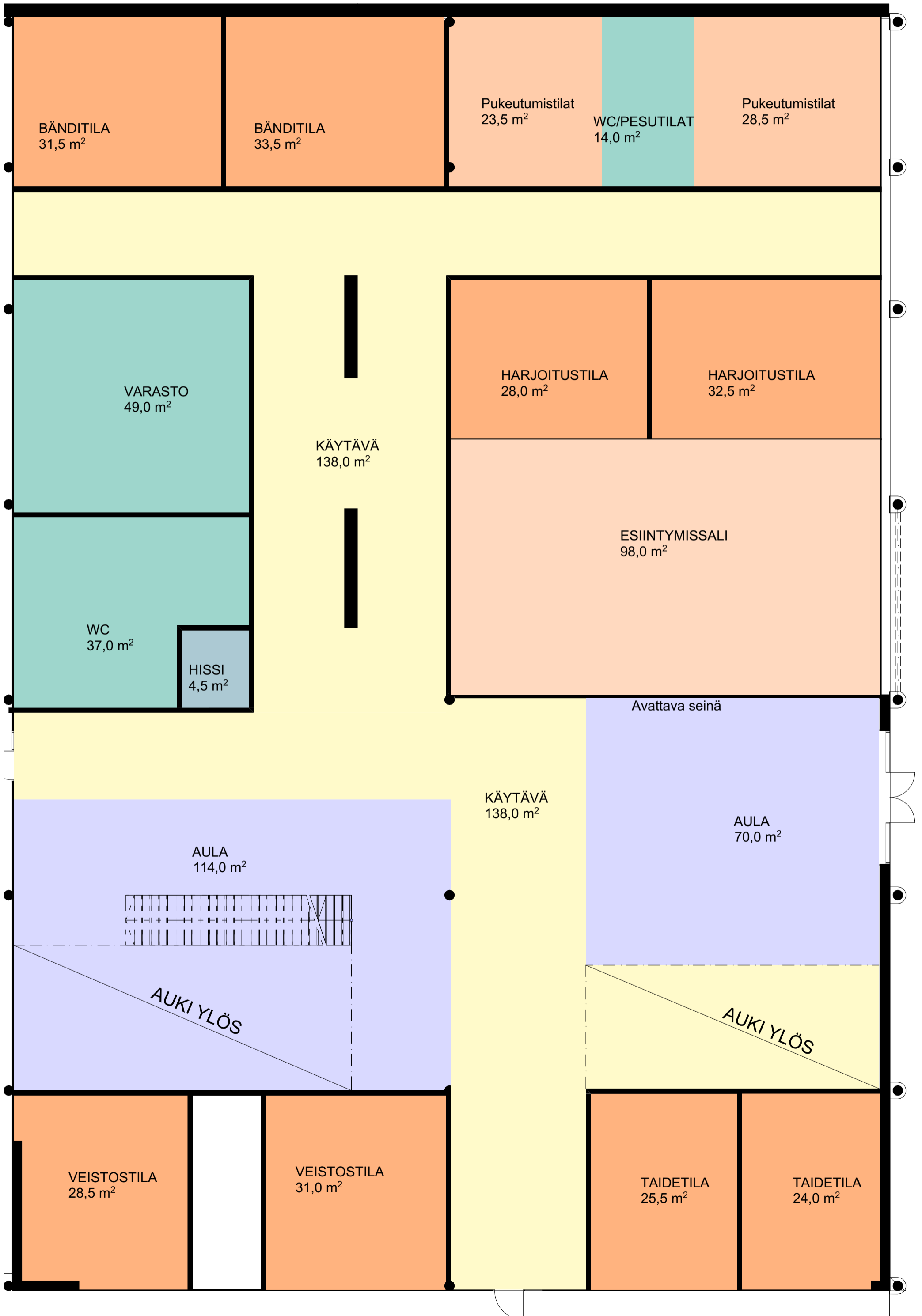

Aluesuunnitteluluonnos - 1:1000

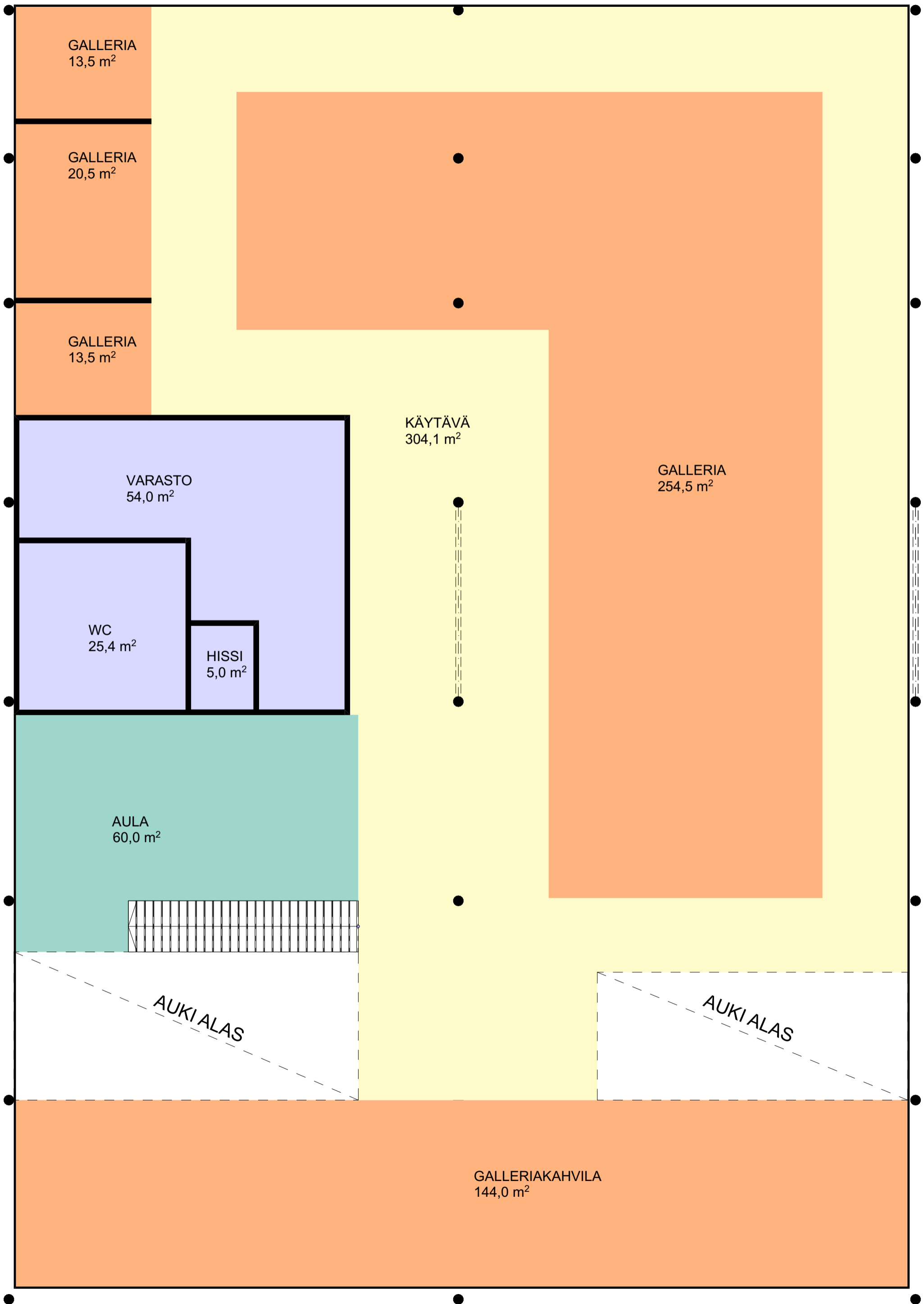

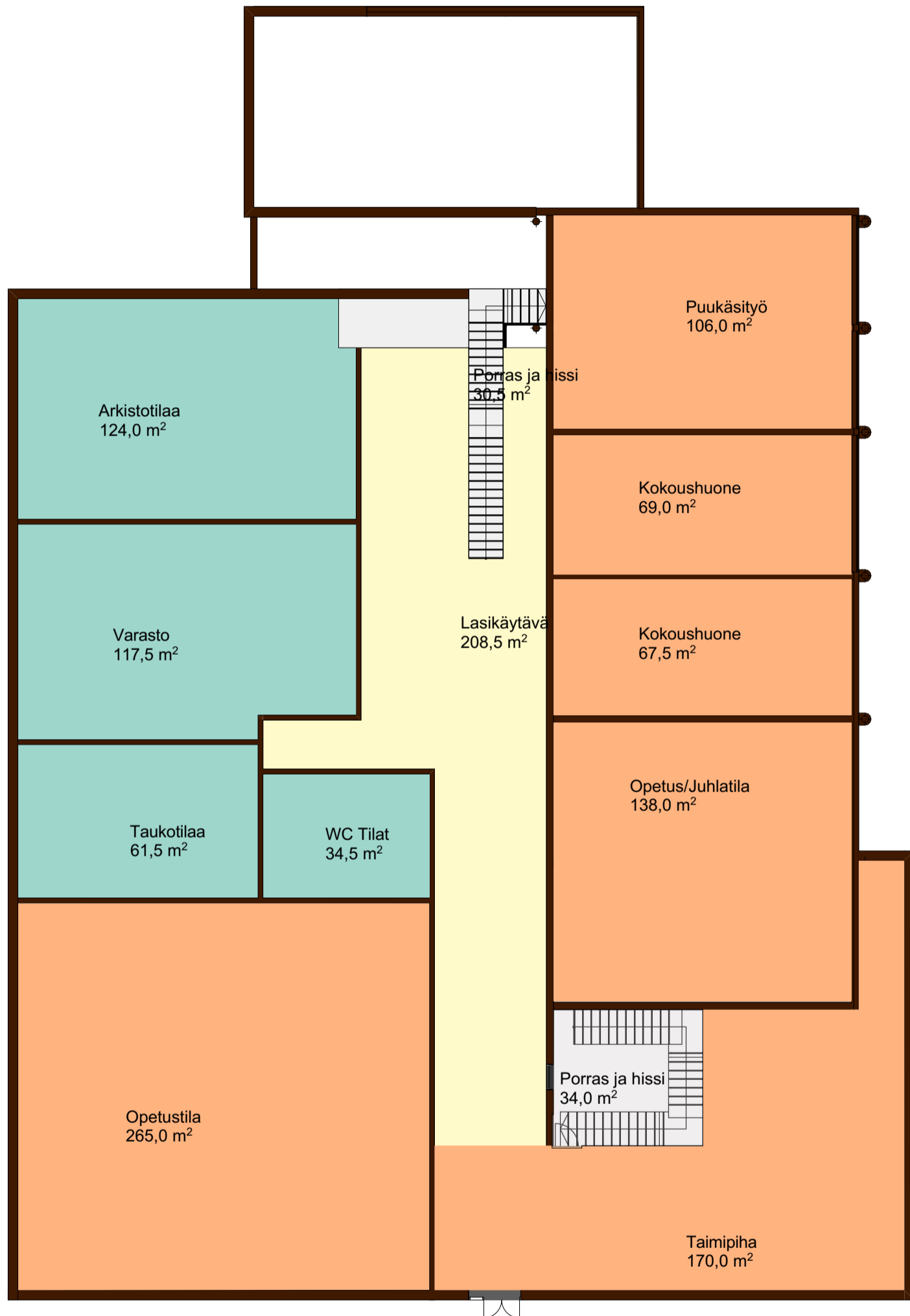

2. Kerros - Pohjapiirustus - 1:200

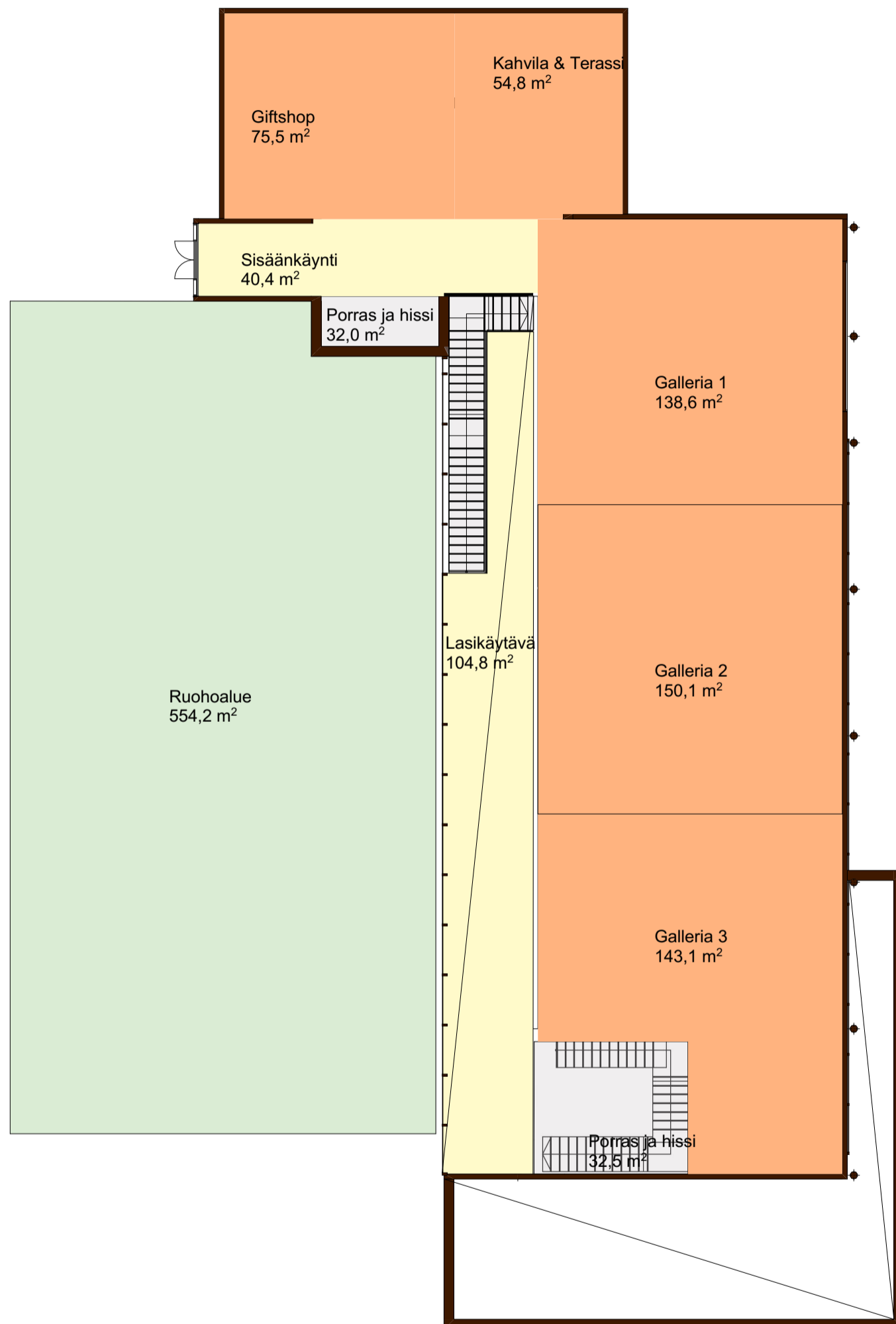

1. Kerros - Pohjapiirustus - 1:200

2. Kerros - Pohjapiirustus - 1:200